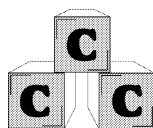

ספר
מלכים א

CONCEPT CENTERED CURRICULUM

ספר מלכים א - פרק א

סיכום הפרק פסוקים א-כז

1. דוד המלך זקן ואינו יכול להתחמם. מביאים לו נערה, אבישג, לשרת אותו.
2. אדוניה מורד נגד דוד אביו.
3. יואב ואביתר הכהן מצטרפים (join) לאדוניה.
4. צדון הכהן, בניהנו בן יהוידע, נתן הנביא וגיבורי דוד נשארים עם המלך.
5. נתן הנביא אומר לבת שבע לבוא לדוד ולהזכיר לו מה שהבטיח ששלמה בנה ימלוך אחריו ומדוע אדוניה תופס את המלוכה.
6. נתן הנביא בא אחריה ומודיע על זה שאדוניה קורא לעם להצטרף אליו וחוגג איתם.

דברי הנביא

א וְהַמֶּלֶךְ דָּוִד זָקֵן בָּא בַּיָּמִים וַיִּכְסְהוּ בַּבְּגָדִים וְלֹא יָחַם לוֹ:

דברי חז"ל

א - ולא יחם לו: כל המבזה את הבגדים סוף שאינו נהנה מהם שנא' (ש"א כד) "ויקם דוד ויכרות את המעיל" לפיכך "ולא יחם לו" (ברכות סב.)

דברי הנביא

ו וְלֹא-עָצְבוּ אָבִיו מִיָּמָיו לְאֹמֶר מִדּוֹעַ כָּכָה עָשִׂיתָ וְגַם-הוּא טוֹב-תֵּאָר מְאֹד וְאֹתוֹ יִלְדֶה אַחֲרָי אֲבָשָׁלוּם:

דברי חז"ל

ו - ולא עצבו אביו: למדך שהמונע תוכחה מבנו מביאו לידי מיתתו (רש"י)

וְאֹתוֹ יִלְדֶה אַחֲרָי אֲבָשָׁלוּם: תולין את הקללה במקולקל, דכת' ואותו ילדה אחרי אבשלום, והלא אדניה בן חגית ואבשלום בן מעכה!! אלא מתוך שעשה מעשה אבשלום דמרד במלכות תלאו הכתוב באבשלום (ב"ב קט:)

ספר מלכים א - פרק א 2

סיכום הפרק פסוקים כז - נג

7. דוד קורא לבת שבע ומבטיח לה בשם ה' ששלמה ימלוך תחתיו, ומצווה שימשחו (anoint) את שלמה בגיחון.
8. מושחים את שלמה בקול שופר, ובשמחה גדולה.
9. אדוניה ואנשיו שומעים את הרעש וקול השופר. יונתן בן אביתר מודיע להם שדוד המליך את שלמה.
10. כל אלו שהצטרפו עם אדניה פוחדים ועוזבים אותו.
11. אדוניה מפחד משלמה והולך ומחזיק על קרנות המזבח כדי שלא יהרגוהו, שלמה שולחו לביתו בשלום.

דברי הנביא

לד ומִשַׁח אֶתְּוֹ שֵׁם	לג וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לָהֶם
צְדוֹק הַכֹּהֵן וְנָתַן הַנְּבִיא	קָחוּ עִמָּכֶם
לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל	אֶת־עַבְדֵי אֲדֹנֵיכֶם
וּתְקַעְתֶּם בַּשּׁוֹפָר	וְהִרְכַּבְתֶּם אֶת־שְׁלֹמֹה בְנִי
וַיֹּאמְרוּתָם יְחִי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה:	and have Shlomo my son ride on my mule
	עַל־הַפָּרָדָה אֲשֶׁר־לִי
	וְהוֹרְדְתֶם אֹתוֹ אֶל־גִּיחֹן:

דברי חז"ל

לג - אל גיחון: אין מושחין מלכים אלא על המעין כדי שתמשך מלכותן (הוריות יב).

לד - ומשח אותו שם: מושחין כהנים גדולים ומלכים, ואפילו כהן גדול בן כהן גדול טעון משיחה, ואין מושחין מלך בן מלך, ואם תאמר מפני מה משחו את שלמה? מפני מחלוקתו של אדניה (שם יא):

ספר מלכים א - פרק ב

סיכום הפרק פסוקים א-כו

1. דוד הולך למות ומצוה את שלמה בנו:

א. ללכת בדרכי ה'

ב. לזכור מה עשה יואב לדוד, ושהרג את אבנר ועמשא

ג. לעשות חסד עם בני ברזילי הגלעדי שעזר לדוד בברחו מאבשלום

ד. להעניש את שמעי בן גרא שקלל את דוד.

2. דוד מת ונקבר בעיר דוד, 40 שנה למלכותו.

3. שלמה יושב על כסא דוד אביו.

4. אדוניה שואל מבת שבע שיבקש משלמה לתת לו את אבישג לאשה.

5. בת שבע מבקשת כך מדוד, ודוד מבין תוכניות (plans of) אדוניה ומצווה להרגו.

דברי הנביא

י וישָׁכֵב דָּוִד עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבֹּר בְּעִיר דָּוִד: יא וְהַיָּמִים אֲשֶׁר מָלַךְ דָּוִד עַל־יִשְׂרָאֵל

אַרְבָּעִים שָׁנָה בְּחֶבְרוֹן מָלַךְ שְׁבַע שָׁנִים וּבִירוּשָׁלַם מָלַךְ שְׁלֹשִׁים וְשָׁלֹשׁ שָׁנִים:

דברי חז"ל

מאי דכתיב (תהלים לט) הודיעני ה' קצי ומדת ימי מה היא אדעה מה חדל אני, אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא: רבונו של עולם, הודיעני ה' קצי! (העתידות לבא עלי - רש"י) אמר לו: גזרה היא מלפני שאין מודיעין קצו של בשר ודם...ואדעה מה חדל אני (באיזה יום אני חדל ובטל מן העולם - שם) אמר לו: בשבת תמות. - אמות באחד בשבת! (שיוכלו להתעסק בי ובהספדי - שם) אמר לו: כבר הגיע מלכות שלמה בנך, ואין מלכות נוגעת בחברתה אפילו כמלא נימא. - אמות בערב שבת! - אמר לו: (תהלים פד) כי טוב יום בחצריך מאלף. טוב לי יום אחד שאתה יושב ועוסק בתורה מאלף עולות שעתיד שלמה בנך להקריב לפני על גבי המזבח. כל יומא דשבתא הוה יתיב וגריס כולי יומא, ההוא יומא דבעי למינח נפשיה קם מלאך המות קמיה ולא יכיל ליה, דלא הוה פסק פומיה מגירסא. אמר: מאי אעביד ליה? הוה ליה בוסתנא אחורי ביתיה, אתא מלאך המות סליק ובחיש באילני, נפק למיחזי. הוה סליק בדרגא, איפחית דרגא מתותיה, אישתיק ונח נפשיה. (שבת

ספר מלכים א - פרק ב דף 2

סיכום הפרק פסוקים כח - מו

6. שלמה מגרש את אביתר מלהיות כהן לה.
7. יואב, שמפחד שגם הוא יהרג, הולך ומחזיק בקרנות המזבח. שלמה מצוה להורידו ולהרגו.
8. שלמה ממנה את בניהו במקום יואב, וצדוק במקום אביתר.
9. שלמה אומר לשמעיה בן גרא לבנות לעצמו בית בירושלים ואם יצא משם יהרג.
10. שמעיה מסכים לדברי שלמה, אבל אחרי שלש שנים הוא יוצא לרדוך אחרי שני עבדיו שברחו ושלמה מצוה להרגו.

דברי הנביא

<p>כֹּה־דַבֵּר יוֹאָב וְכֹה עָנִי: לֹא וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ: עֲשֵׂה כַאֲשֶׁר דִּבֶּר וּפְגַע־בוֹ וּקְבַרְתּוֹ וְהִסִּירְתָּ דַמֵּי חַנּוּם אֲשֶׁר שָׁפַךְ יוֹאָב מֵעַלְי וּמֵעַל בֵּית אָבִי:</p>	<p>כֹּט וַיֵּלֶךְ לַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה כִּי נָס יוֹאָב אֶל־אֶהֱלִי הַהוּא וְהִנֵּה אֶצֶל הַמִּזְבֵּחַ וַיִּשְׁלַח שְׁלֹמֹה אֶת־בְּנֵיהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע לֵאמֹר לֵךְ פְּגַע־בוֹ: ל וַיָּבֵא בְנֵיהוּ אֶל־אֶהֱלִי הַהוּא וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּה־אָמַר הַמֶּלֶךְ יָצָא וַיֹּאמֶר לֹא כִּי פֶה אֲמֹת וַיָּשֵׁב בְּנֵיהוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ דַּבֵּר לֵאמֹר</p> <p style="text-align: right;">דברי חז"ל</p>
--	---

כט - והנה אצל המזבח: אמר רב יהודה אמר רב: שתי טעיות טעה יואב באותה שעה,

טעה - שאינו קולט אלא גגו, והוא תפס בקרנותיו; טעה - שאינו קולט אלא מזבח בית

עולמים, והוא תפס מזבח של שילה. אביי אומר: בהא נמי מיטעא טעה, טעה - שאינו

קולט אלא כהן ועבודה בידו, והוא זר היה. (מכות יב.)

לב - ויהרגם בחרב: רודף שהיה רודף אחר חבירו להורגו, ויכול להצילו באחד מאבריו ולא

הציל - נהרג עליו. (סנהדרין דף עד.)

אתייה ליואב א"ל מאי טעמא קטלתיה לאבנר? אמר לו גואל הדם דעשאל אחי הואי.

עשאל רודף היה! היה לו להציל באחד מאבריו! לא הוה יכיל ליה! א"ל השתא בדופן

חמישית כיון ליה (דכתיב ויכהו אבנר באחרי החנית אל החומש וא"ר יוחנן בדופן חמישית

מקום שמרה וכבד תלויים בו) באחד מאבריו לא יכיל ליה? (ילקוט שמעוני מלכים א רמז קעב)

ספר מלכים א - פרק א

סיכום הפרק

1. שלמה מתחתן עם בת פרעה.
2. העם עדיין מזבחים בבמות כי עוד לא נבנתה בית המקדש.
3. שלמה אוהב את ה' וזובח אלף עולות על הבמה הגדולה בגבעון.
4. בגבעון ה' נראה לשלמה ושואל מה יכול לתת לו.
5. שלמה מבקש לב שומע לשפוט את העם.
6. ה' אומר לשלמה שבגלל שלא ביקש דבר אלא חכמה יתן לו לב חכם ונבון שלא יהיה כמוהו וגם לא יהיה כמוהו וגם עושר וכבוד והכל בתנאי שילך בדרכי ה'.
7. באות שתי נשים הגרות בבית א', שנולדו לשניהן בנים, לפני שלמה. בן אחד מת ומתווכחות של מי מת. שלמה מצווה שיחתכו את הבן החי לשנים. אשה אחת אומרת שיתנו את החי לאשה השניה ואשה השניה מסכימה שיחתכוהו. שלמה נותן את הבן לאשה הראשונה.
8. כל העם שומעים על משפט שלמה ויראים מחכמת האלקים שבקרבו.

דברי הנביא

אֶל־עֵיר דָּוִד	א וַיִּתְחַתֵּן שְׁלֹמֹה
עַד כָּלְתּוֹ	Aֵת שְׁלֹמֹה וַיִּתְחַתֵּן
לְבָנוֹת אֶת־בֵּיתוֹ וְאֶת־בֵּית יְהוֹזָבָב	אֶת־פְּרֻעָה מֶלֶךְ מִצְרָיִם
וְאֶת־חֹמֶת יְרוּשָׁלַם סָבִיב:	וַיִּקַּח אֶת־בֵּת־פְּרֻעָה
	וַיְבִיאָהּ
	and he brought her

דברי חז"ל

לעולם ידור אדם במקום רבו, שכל זמן ששמעי בן גרא קיים לא נשא שלמה את בת פרעה (ברכות דף ח.)

דברי הנביא

ב רק העם מזבחים בבמות
כי לא-נבנה בית לשם? הנה
עד הימים ההם:
ג ויאהב שלמה את? הנה
לקחת בחקות דוד אביו
רק בבמות הוא מזבח ומקטיר:
ד וילך המלך גבענה
לזבח שם
כי היא הבמה הגדולה
אלף עלות יעלה שלמה על המזבח ההוא:

דברי חז"ל

ב - רק העם מזבחים בבמות: וא"כ למה אמר רק והלא מותרות היו הבמות עד שבנה הבית, לפי שאמר בחקות דוד אביו ודוד לא זבח אלא במזבח אשר לפני הארון בירושלים או בבמה אשר בגבעון ולא ראינו לו שזבח וקטר בבמות אחרות כי הרבות הבמות מביא האדם לעבודת גלילים כי הוא משפט הגוים שבונים במה בכל הר וגבעה ותחת כל עץ רענן (רד"ק)

ד - אלף עלות יעלה שלמה: לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות ואע"פ שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה בא לשמה, שבשכר ארבעים ושנים קרבנות שהקריב בלק מלך מואב, זכה ויצתה ממנו רות, שיצא ממנו שלמה שכתוב ביה אלף עלות יעלה שלמה, ואמר רבי יוסי בן חוני: רות בתו של עגלון בנו של בלק היתה (סוטה דף מו.)

ספר מלכים א - פרק ד

סיכום הפרק

1. מלבד השרים אשר לשלמה היו י"ב נציבים שגבו (collected) מס מכל ממלכת שלמה. כל אחד היה אחראי (responsible) על גביית המס לכלכל (to sustain) בית המלך חדש בשנה.
2. אוכלוסית (population) ישראל ויהודה גדלה בימי שלמה, וכל העם שמחו בממלכת שלמה.

דברי הנביא

כִּי הוֹדָה וַיִּשְׂרָאֵל רַבִּים כְּחֹל אֲשֶׁר-עַל-הַיָּם לְרַב אֲכָלִים וְשִׁמְחִים

דברי חז"ל

כ - כחול אשר על הים: רבי אומר, נמשלו ישראל כחול, מה החול הזה אתה חופר בו גומא מבערב, בשחרית אתה מוצא שנתמלאת, כך כל אותם האוכלסין שנפלו בימי דוד נתמלאו בימי שלמה, הדא הא דכתיב (מ"א ד:כ) יהודה וישראל רבים כחול אשר על שפת הים (ילקוט שמעוני)

ספר מלכים א - פרק ה

סיכום הפרק

1. ישראל ויהודה יושבים לבטח כל ימי שלמה
2. שלמה מרבה סוסים למרכביו ולפרשיו
3. כל הגוים מסביב באים לשמוע חכמת שלמה
4. שלמה מדבר שלשת אלפים משל, ומדבר על העצים ועל הבהמות
5. שלמה כורת ברית עם חירם מלך צור שיעזרו לו לכרות ארזי לבנון לבנין בית המקדש
6. שלמה שולח אלפים מישראל לעזור בנשיאת העצים וחציבת האבני גזית

דברי הנביא

ה וַיֵּשֶׁב יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל לְבִטָּח
 אִישׁ תַּחַת גִּפְנוֹ וְתַחַת תְּאֲנָתוֹ
 מִדָּן וְעַד-בְּאֵר שָׁבַע
 כָּל יְמֵי שְׁלֹמֹה:
 ו וַיְהִי לְשְׁלֹמֹה
 אַרְבַּעַיִם אֶלֶף אַרְנוֹת סוּסִים לְמֶרְכָּבוֹ
 וּשְׁנַיִם-עָשָׂר אֶלֶף פָּרָשִׁים:

דברי חז"ל

ואמר רבי יצחק: מפני מה לא נתגלו טעמי תורה? שהרי שתי מקראות נתגלו טעמן נכשל בהן גדול העולם. כת' (דברים י"ז) לא ירבה לו נשים, אמר שלמה: אני ארבה ולא אסור, וכת' (מלכים א' י"א) ויהי לעת זקנת שלמה נשיו הטו את לבבו. וכת' (דברים י"ז) לא ירבה לו סוסים, ואמר שלמה אני ארבה ולא אשיב וכתוב (מלכים א' י"א:י"ג) ותצא מרכבה ממצרים בשש וגו' (סנהדרין כא:)

דברי הנביא

יג וַיְדַבֵּר עַל-הָעֵצִים מִן-הָאֲרָז אֲשֶׁר בַּלְבָּנוֹן וְעַד הָאֲזוֹב אֲשֶׁר יֵצֵא בְּקִיר וַיְדַבֵּר עַל-הַבְּהֵמָה
 וְעַל-הָעֹוֹף וְעַל-הַרְמֵשׁ וְעַל-הַדְּגָיִם:

דברי חז"ל

יג - וידבר על העצים: וכי אפשר לאדם לדבר על העצים אלא אמר שלמה מפני מה מצורע נטהר בגבוה שבגבוהים ובנמוך שבנמוכים בעץ ארז ובאזוב? על ידי שהגביה עצמו כארז לקה בצרעת כיון שהשפיל עצמו כאזוב נתרפא ע"י אזוב (במדבר רבה פרשה יט)

ספר מלכים א - פרק 1

סיכום הפרק

1. שלמה בונה את בית המקדש 480 שנה אחרי יציאת מצרים.
2. ה' מבטיח לשלמה שאם ישמור מצותיו ה' ישכון בתוך בני ישראל ולא יעזוב עמו לעולם.
3. הבית נבנה מאבנים שלמים וכל הבית צפה זהב ועשה שני כרובים וציפם זהב.
4. שלמה התחיל את הבנין בחודש השני לשנה הרביעית למלכו וגמרה בחודש השמיני לשנה האחת עשרה.

דברי הנביא

זוהבית בִּהֲבִיתוֹ אֲבָן שְׁלֵמָה מִסָּע (complete quarried stone) נְבִנָה וּמִקְבֹּת (hammers) וְהִגְרָזוּ (chisels) כָּל־כְּלֵי בְרָזָל לֹא־נִשְׁמַע בְּבֵית בְּהִבְנֹתוֹ: כד וְחִמַּשׁ אַמּוֹת כִּנְף הַכְּרוֹב הָאֶחָת וְחִמַּשׁ אַמּוֹת כִּנְף הַכְּרוֹב הַשֵּׁנִית עֶשֶׂר אַמּוֹת מִקְצֹת (from the edge) כְּנָפָיו וְעַד־קְצוֹת כְּנָפָיו: כה וְעֶשֶׂר בְּאַמָּה הַכְּרוֹב הַשֵּׁנִי מִדָּה אֶחָת וְקָצַב אֶחָד לְשֵׁנֵי הַכְּרָבִים:

דברי חז"ל

לא תבנה אתהון גזית (שמות כ:כא) - בו (במזבח) אי אתה בונה גזית אבל אתה בונה גזית בהיכל ובקדשי הקדשים ... כי חרבך הנפת עליה ותחללה (שם) מכאן היה ר' שמעון בן אלעזר אומר המזבח נברא להאריך שנותיו של אדם והברזל מקצר ימיו של אדם אינו דין שיניף המקצר על המאריך, רבן יוחנן בן זכאי אומר הרי הוא אומר אבנים שלמות תבנה (דברים כ:ו) אבנים המטילים שלום בין ישראל לאביהם שבשמים והרי דברים ק"ו ומה אם אבני מזבח שאינן לא רואות ולא שומעות ולא מדברות על שהן מטילות שלום בין ישראל לאביהן שבשמים אמר הקב"ה לא תניף עליהם ברזל, המטיל שלום בין איש לאשתו בין איש לאיש בין עיר לעיר בין אומה לאומה בין משפחה למשפחה בין ממשלה לממשלה על אחת כמה וכמה שלא תבואהו פורענות (ילקוט שמעוני תורה פרשת יתרו רמז שו)

ואמר רבי לוי דבר זה מסורת בידינו מאבותינו: מקום ארון אינו מן המדה. תניא נמי הכי ארון שעשה משה יש לו עשר אמות לכל רוח, וכתוב (פס' ו') ולפני הדביר עשרים אמה ארך, וכתוב כנף הכרוב האחד עשר אמות וכנף הכרוב האחד עשר אמות, ארון גופיה היכא הוה קאי? אלא לאו שמע מינה: בנס היה עומד. (מגילה פ')

ספר מלכים א - פרק ז

סיכום הפרק

1. שלמה בונה את ביתו, כולל אולם למשפט ובית לבת פרעה.
2. שלמה מביא את חירם מצור שידע לעשות עבודה בנחושת, והוא הכין שני עמודים, יכין ובועז, לאולם ההיכל. גם עשה ים מוצק, עשר מכונות נחושת ועשר כיורות נחושת ששם עליהם. חירם גם עשה יעים ומזרקות וכל מיני כלים מנחושת לבית ה'.
3. שלמה גמר להכין שאר כלי המקדש מזהב, מזבח הזהב, השלחן, עשר מגורות וכן כלים אחרים מזהב.
4. שאר הזהב הנותר, שהכין דוד לצורך בית המקדש, שם שלמה באוצרות בית ה'.

דברי הנביא

אֶת־קִדְשֵׁי דָּנָד אָבִיו	נֹא וַתִּשְׁלַם כָּל־הַמְּלָאכָה
אֶת־הַכֶּסֶף וְאֶת־הַזָּהָב וְאֶת־הַכֶּלִים	אֲשֶׁר עָשָׂה הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה
נָתַן בְּאֹצְרוֹת בַּיִת יְהוָה:	בַּיִת יְהוָה
	וּבֵּא שְׁלֹמֹה

דברי חז"ל

נא - ותשלם כל המלאכה: ותשלם המלאכה אין כתיב כאן אלא כל המלאכה, מלאכת ששת ימי בראשית שלמה - מכל מלאכתו אשר ברא אלהים לעשות (בראשית ב:ג) ועשה אין כתיב כאן אלא לעשות, עדיין יש מלאכה אחרת, וכיון שבא שלמה ובנה את בית המקדש אמר הקב"ה עכשו שלמה מלאכת שמים וארץ, לכך נקרא שלמה, שהשלים הקב"ה מלאכת ששת ימי בראשית לתוך מעשה ידיו. (ילקוט שמעוני רמז קפו - עם עיין גמ' מסכת ברכות נה. יודע היה בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהן שמים וארץ)

ספר מלכים א - פרק ח

סיכום הפרק

1. שלמה מקהיל את כל הזקנים וראשי המטות וכל ישראל להעלות את הארון מעיר דוד.
2. הכהנים נושאים את הארון, והם והלויים מעלים את כלי הקודש, ושלמה והעם מקריבים קרבנות לרוב.
3. הכהנים שמים את הארון בקדש הקדשים תחת הכרובים, וכשיוצאים ענן כבוד ה' ממלא את בית ה' עד שהכהנים אינם יכולים לשרת מפני הענן.
4. שלמה מודה לה' על שקיים הבטחתו לדוד שבנו יבנה בית לשמו. שלמה מתפלל לה' שתמיד ישמע תפילות ישראל שיתפללו בבית ה', בין בעת צרת אויב, עצירת גשמים, רעב ובכל עת שיחזרו בתשובה. וגם שה' יקבל תפילות הנכרים כדי שיקירו ששמו נקרא על הבית.
5. שלמה מברך את העם שתמיד ילכו בדרך ה', וזובח אלפי קרבנות לחנך את הבית.
6. שלמה חוגג עם כל העם שבעה ימים לפני סוכות (כולל יום הכיפורים) וחג הסוכות.
7. ביום השמיני שלמה שולח את העם לבתיהם שמחים על כל הטוב שעשה ה'.

דברי הנביא

אֵין כְּמוֹךָ אֱ-לֹהִים בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל-הָאָרֶץ מִתַּחַת שֹׁמֵר הַבְּרִית וְהַחֹסֵד לַעֲבָדֶיךָ הַהֹלְכִים לְפָנֶיךָ בְּכָל-לֵבָם:	כב וַיַּעֲמֵד שְׁלֹמֹה לְפָנָיו מִזְבַּח יְ-הוָה נִגַּד כָּל-קִהְלֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּפְרֹשׂ כַּפָּיו and he spread out his hands הַשָּׁמַיִם: כג וַיֹּאמֶר יְ-הוָה אֱ-לֹהֵי יִשְׂרָאֵל דברי חז"ל
---	--

כג - אין כמוך: שלמה לא פתח בצרכן של ישראל תחלה עד שפתח בשבחו של מקום תחלה, שנא 'אין כמוך וכו', ואח"כ פתח בצרכם של ישראל שנא 'רעב כי יהיה וכו', וחזר וחתם בשבחו של מקום שנא 'ודה"ב ו) קומה ה' למנוחתך, ואף שמנה עשרה שתקנו חכמים הראשונים שיהיו ישראל מתפללים, לא פתחו בצרכם של ישראל תחלה עד שפתחו בשבחו של מקום, שנאמר: הקל הגדול הגבור והנורא...מתיר אסורים...אתה קדוש ואח"כ רפינו, ואח"כ מודים (ספרי ברכה לג:ב)

דברי הנביא

to hear the cry

לְשָׁמַע אֶל־הַרְנָה
וְאֶל־הַתְּפִלָּה
אֲשֶׁר עֲבָדְךָ מִתְּפִלָּל לְפָנֶיךָ הַיּוֹם:

But may you turn

כח וּפְנִיתָ
אֶל־תְּפִלַּת עֲבָדְךָ
וְאֶל־תְּחִנָּתוֹ
וְהִזְהֵר אֶל־לִהְיֶי
דְּבָרֵי חַז"ל

כח - לשמוע אל הרנה: אבא בנימין אומר: אין תפלה של אדם נשמעת אלא בבית הכנסת,
שנאמר: לשמוע אל הרנה ואל התפלה, במקום רנה (צצית כנסת, ששם אומרים כלזכור שירות
ותשצחות צנעימת קול ערב - רש"י שם) שם תהא תפלה. (ברכות דף ו.)

דברי הנביא

and praise your name וְהוֹדוּ אֶת־שִׁמְךָ
וְהִתְפַּלְלוּ
and supplicate to you וְהִתְחַנְּנוּ אֵלֶיךָ
בְּבֵית הַזֶּה:

If your nation is

לֹג בְּהִנָּלֵף עִמָּךָ יִשְׂרָאֵל
defeated
לְפָנֶי אוֹיֵב
אֲשֶׁר יִחְטְאוּ־לְךָ
וְשָׁבוּ אֵלֶיךָ
דְּבָרֵי חַז"ל

לג - והודו את שמך: חייב אדם לברך על הרעה כשם שהוא מברך על הטובה שנא' (דברים ו)
ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך...ובכל נפשך אפילו הוא נוטל את
נפשך... דבר אחר בכל מאדך בכל מדה ומדה שהוא מודד לך הוי מודה לו במאד מאד
(ברכות פרק ט משנה ה)

דברי הנביא

who had captured them בְּאֶרֶץ אֲיִבֵיהֶם
אֲשֶׁר־שָׁבוּ אִתְּם
וְהִתְפַּלְלוּ אֵלֶיךָ דֶּרֶךְ אַרְצָם
אֲשֶׁר־נִתְּתָה לְאֲבוֹתָם
הָעִיר אֲשֶׁר בְּחָרְתָּ
וְהִבִּיתָ אֲשֶׁר־בָּנִיתָ לְשִׁמְךָ:

מִד כִּי־יֵצֵא עִמָּךָ לְמִלְחָמָה עַל־אֹיְבֹ
בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר תִּשְׁלַחֵם
וְהִתְפַּלְלוּ אֵלֶיךָ־הַזֶּה
דֶּרֶךְ הָעִיר אֲשֶׁר בְּחָרְתָּ בָּהּ
וְהִבִּיתָ אֲשֶׁר־בָּנִיתָ לְשִׁמְךָ:
מִח וְשָׁבוּ אֵלֶיךָ בְּכָל־לִבָּבְסָם וּבְכָל־נַפְשָׁם
דְּבָרֵי חַז"ל

תנו רבנן: סומא ומי שאינו יכול לכוין את הרוחות - יכוין לבו כנגד אביו שבשמים, שנא'
והתפללו אל ה'; היה עומד בחוץ לארץ יכוין את לבו כנגד ארץ ישראל שנא' והתפללו
אליך דרך ארצם; היה עומד בארץ ישראל יכוין את לבו כנגד ירושלים, שנא' והתפללו אל
ה' דרך העיר אשר בחרת; היה עומד בירושלים - יכוין את לבו כנגד בית המקדש, שנא'
(דברי הימים ב' ו') והתפללו אל הבית הזה (ברכות דף ל.)

ספר מלכים א - פרק ט

סיכום הפרק

1. ה' נראה שנית אל שלמה ואומר לו שאם ילך בדרכי ה' כמו דוד אביו אז ממלכתו יתקיים. אבל אם יעבדו ע"ז אז ה' יחריב את בית המקדש וכולם יכירו שנחרב בגלל שעזבו את ה'.
2. שלמה נותן לחירם מלך צור עשרים ערים תמורת העצים שהספיק (supplied) לבנין הבית. חירם בא לראות את הערים ולא מוצאים חן בעיניו.
3. שלמה מעלה מס על בנ"י כדי לבנות בית ה', ביתו, את המלוא, חומת ירושלים, חצור, מגידו, גזר (שקיבל מאת פרעה כשנשא בתו), ערי מסכנות וערי רכב וערי פרשים.
4. כל הגוים שנשארו בארץ נהיו עבדים לשלמה.
5. בת פרעה עולה לביתה אשר בנה לה שלמה.
6. שלש פעמים בשנה מקריב שלמה קרבנות ומקטיר קטורת בבית המקדש.
7. שלמה שולח אוניות, בעזרת אנשי חירם יודעי הים, לאופירה, ומביאים משם 420 ככר זהב.

דברי הנביא

<p style="text-align: center;">אֲשֶׁר בָּנִיתָ לְשׁוֹמְרֵי-שְׁמִי שָׁם עַד-עוֹלָם וְהָיוּ עֵינַי וְלִבִּי שָׁם כָּל-הַיָּמִים:</p>	<p style="text-align: center;">ג וַיֹּאמֶר יְ-הוָה אֱלֹהֵי שְׁמַעְתִּי אֶת-תְּפִלָּתְךָ וְאֶת-תְּחִנָּתְךָ אֲשֶׁר הִתְחַנַּנְתָּה לְפָנָי הַקֹּדֶשׁ שְׁתִּי אֶת-הַבַּיִת הַזֶּה</p>
--	---

דברי חז"ל

ג - והיו עיני ולבי שם: ר' חייא ור' שמעון בר רבי הוו יתבי, פתח חד מינייהו ואמר: המתפלל צריך שיתן עיניו למטה, שנאמר והיו עיני ולבי שם כל הימים, וחד אמר: עיניו למעלה, שנאמר (איכה ג:מא) נשא לבבנו אל כפים אל א-ל בשמים. אדהכי אתא ר' ישמעאל בר' יוסי לגבייהו, אמר להו: במאי עסקיתו? אמרו ליה: בתפלה; אמר להו, כך אמר אבא: המתפלל צריך שיתן עיניו למטה ולבו למעלה, כדי שיתקיימו שני מקראות הללו (ביבמות קה:)

ספר מלכים א - פרק י

סיכום הפרק

1. מלכת שבא באה עם חיל כבד מאוד לראות את חכמת שלמה. היא מתרשמת מאוד ממנו ומכל אשר סביביו, ומברכת את ה' שנתן מלך כמוהו לעמו ישראל.
2. מלכת שבא נותנת לשלמה זהב, בשמים ואבנים יקרות. נוסף לכל זה מביאים הגוים מסביב למלך שלמה מאות ככרות זהב בשנה אחת. כלי כסף בימי שלמה לא נחשבים לכלום.
3. שלמה עושה לעצמו כסא שן (ivory) מצופה זהב מופז.
4. כל העולם באים לשמוע חכמת שלמה, וכל אחד מביא מתנה למלך עד שנעשה עשיר מאוד.
5. שלמה מביא סוסים לאלפי רכביו ופרשיו ממצרים ומקוה.

דברי הנביא

<p>וּשְׁנַיִם אֲרִיּוֹת עֲמֻדִים אֶצֶל הַיְקֻדָּה: כ וּשְׁנַיִם עֶשְׂרֵי אֲרִיִּים עֲמֻדִים שָׁם עַל-שֵׁשׁ הַמַּעֲלֹת מִזָּה וּמִזָּה לֹא-נַעֲשֶׂה כֵן לְכָל-מַמְלָכוֹת:</p>	<p>יח וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ כֶּסֶא-שֵׁן גָּדוֹל וַיִּצְפֹּהוּ זָהָב מוֹפָז: יט שֵׁשׁ מַעֲלֹת לַכֶּסֶה וְרֹאשׁ-עֵגֶל לַכֶּסֶה מֵאֲחֵרָיו וַיִּקְדַּת מִזָּה וּמִזָּה אֶל-מְקוֹם הַשָּׁבֶת</p>
--	--

דברי חז"ל

עלה לישוב על מעלה הראשונה הכרוז יוצא ואומר לו לא ירבה לו נשים עלה לישוב על מעלה שניה הכרוז יוצא ואומר לו לא ירבה לו סוסים עלה לישוב על מעלה שלישית הכרוז יוצא ואומר וכסף וזהב לא ירבה לו מאד עלה לישוב על מעלה רביעית הכרוז יוצא ואומר לא תטה משפט עלה לישוב על מעלה חמשית הכרוז יוצא ואומר לא תכיר פנים עלה לישוב על מעלה ששית הכרוז יוצא ואומר לא תקח שוחד (במדבר רבה פרשה יב)

ספר מלכים א - פרק יא

סיכום הפרק

1. שלמה אוהב נשים נכריות, ודבק בנשים שהיו אסורים להתחתן עמם פן יסורו לבו. היו לו 700 נשים ו300 פילגשים.
2. לעת זקנת שלמה נשיו הטו את לבו אחרי אלהים אחרים, שנשיו זבחו לאלהיהם.
3. ה' אומר לשלמה שיקח ממנו המלוכה, ורק ישאר שבט א' וירושלים תחת בנו.
4. ה' מקים שני אויבים לשלמה, את הודד האדומי מזרע המלך, שנמלט מיואב וישב במצרים ונשא אחות פרעה. וגם את רזון בן אלידע שמלך על ארם.
5. ירבעם בן נבט היה גבור חיל שנפקד על ידי שלמה להיות אחראי על כל מיסי בית יוסף.
6. אחיה השילוני הנביא פוגש את ירבעם בשדה וקורע שלמה חדשה אשר לבש ל12 קרעים. אומר לירבעם לקחת 10 מהקרעים כנגד עשרת השבטים שה' יתן לו אחרי מיתת שלמה.
7. אחיה אומר לירבעם שאם ישמור דברי ה' אז ממלכתו יתקיים על ישראל, אך לא לעולם.
8. שלמה מנסה להרוג את ירבעם אבל הוא בורח למצרים.
9. שלמה מולך ארבעים שנה, ורחבעם בנו מולך תחתיו.

דברי הנביא

<p>the abomination of Moav</p>	<p>שִׁקְץ מוֹאָב בְּהָר אֲשֶׁר עַל-פְּנֵי יְרוּשָׁלַם וּלְמַלְךְ שִׁקְץ בְּנֵי עַמּוֹן: ח וְכֵן עָשָׂה לְכָל-נַשְׂוֵי הַנְּכָרִיּוֹת מִקְטִירֹת וּמִזְבְּחוֹת לֵאלֹהֵיהֶן:</p>	<p>ו וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה הֲרַע בְּעֵינָי יְ-הוָה וְלֹא מָלַא and he did not fullfil (his obligation of) אֲחֵרֵי יְ-הוָה כְּדָוִד אָבִיו: ז אִזּוּ יִבְנֶה שְׁלֹמֹה בְּמָה לְכַמוֹשׁ</p>
--------------------------------	--	--

דברי חז"ל

ו - כדוד אביו: כל האומר שלמה חטא - אינו אלא טועה, שנאמר ולא היה לבבו שלם עם ה' א-להיו כלבב דוד אביו, כלבב דוד אביו הוא דלא הוה - מיחטא נמי לא חטא. אלא מה אני מקיים ויהי לעת זקנת שלמה נשיו הטו את לבבו ... הכי קאמר: הטו את לבבו ללכת אחרי אלהים אחרים - ולא הלך. והכתיב אז יבנה שלמה במה לכמוש שקץ מואב! - שבקש לבנות ולא בנה... והכתיב ויעש שלמה הרע בעיני ה' - אלא מפני שהיה לו למחות בנשיו, ולא מיחה, מעלה עליו הכתוב כאילו חטא. (שבת דף נ:)

ספר מלכים א - פרק יב

סיכום הפרק

1. כל ישראל ממליכים את רחבעם בשכם.
2. ירבעם וכל קהל ישראל באים לרחבעם ואומרים שיעבדוהו אם יקל מעליהם על שלמה.
3. רחבעם מתייעץ עם הזקנים, יועצי שלמה, שאומרים לו לשמוע אל העם, ועם הילדים שגדלו איתו שאומרים לו להיות קשה עם העם. רחבעם שומע לעצת הילדים.
4. ירבעם וישראל אומרים שאין להם חלק עם ממלכת דוד והולכים לבתיהם, רק היושבים בערי יהודה ממליכים את רחבעם.
5. רחבעם שולח את אדורם לגבות (to collect) המס, וכל ישראל סוקלים אותו באבנים וימות.
6. ישראל ממליכים את ירבעם. יהודה ובנימין, שעודם תומכים (support) ברחבעם, נקבצים להלחם בישראל להשיב לו את המלוכה.
7. שמעיה הנביא אומר לרחבעם ותומכיו לא לצאת למלחמה כי ה' אמר לו שכל מה שקרה היה מאת ה'. כולם מקשיבים לדבר ה'.
8. ירבעם בונה את שכם, ויושב שם. הוא חושב שאם כל העם יעלו לבית המקדש, להביא קרבנותיהם, ישובו אל ממלכת רחבעם ויהרגו אותו.
9. ירבעם ויועציו מחליטין לעשות שני עגלי זהב, א' בדרך וא' בבית אל, ואומרים לעם שאלו אלהיהם. ממננים כהנים לא משבט לוי ועושים חגים לפסילים ומקריבים להם.

דברי הנביא

וַאֲנִי אֶסִּיף עַל-עַלְכֶּם
 אָבִי יִסֵּר אֶתְכֶם בַּשּׁוֹטִים
 My father chastised you with sticks
 and I will chastise you with scorpions.

יג וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ אֶת-הָעָם קָשָׁה
 וַיַּעֲזֹב אֶת-עֲצַת הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר יַעֲצֹהוּ:
 יד וַיִּדְבֵּר אֵלֵיהֶם פַּעַצַּת הַיְלָדִים לֵאמֹר
 אָבִי הַכְּבִיד אֶת-עַלְכֶּם
 My father made your burden heavy

דברי חז"ל

יג - ויעזב את עצת הזקנים: תניא, רבי שמעון בן אלעזר אומר: אם יאמרו לך זקנים: סתור, וילדים: בנה, סתור ואל תבנה, מפני שסתירת זקנים בנין, ובנין נערים סתירה, וסימן לדבר רחבעם בן שלמה. (מגילה לא:)

ספר מלכים א - פרק יג

סיכום הפרק

1. איש אלקים מודיע לירבעם שנולד בן לבית דוד, ויאשיהו שמו, שיהרוג כהני הבמות.
2. הנביא נותן סימן שדבריו אמת בזה שהמזבח יקרע והדשן ישפך.
3. ירבעם מושיט את ידו אל הנביא ואומר לתפוס אותו, אבל יד ירבעם נשתק (paralyzed).
4. הנביא עונה לבקשת ירבעם ומתפלל שידו יתרפא, אבל מסרב לאכול איתו כי כן צוהו ה'.
5. נביא אחד זקן שגר בבית אל מוצא את איש האלקים ומזמין אותו לסעוד אצלו, ושוב מסרב איש האלקים כציווי ה'.
6. הנביא הזקן משקר ואומר לאיש האלקים שמלאך ה' אמר לו שילך איתו ויאכל אצלו.
7. בעוד שהם אוכלים בבית הנביא הזקן ה' בא אל איש האלקים ואומר לו שימות כי לא שמע לציווי ה'. בדרך חזרה בא אריה והורגו אבל לא אוכל את נבלתו ולא הורג את חמורו.
8. הנביא הזקן מביא את גופו לקבורה.
9. ירבעם לא חוזר ממעשיו הרעים, ונותן לכל מי שרצה להיות כהן בבמות.

דברי הנביא

יֵט וַיֵּשֶׁב אִתּוֹ וַיֹּאכַל לֶחֶם בְּבֵיתוֹ
וַיִּשְׁתַּ מֵיָּמִים:
כ וַיְהִי הֵם יֹשְׁבִים אֶל־הַשְּׁלַחַן
וַיְהִי דְבַר יְ-הוָה אֶל־הַנְּבִיא
אֲשֶׁר הָשִׁיבוּ:

יח וַיֹּאמֶר לוֹ גַם־אֲנִי נְבִיא כְּמוֹךָ
וּמִלֶּאךָ דְבַר אֱלֹ
בְדַבַּר יְ-הוָה לֵאמֹר
הַשְׁבֵּהוּ אֶתְךָ אֶל־בֵּיתְךָ
וַיֹּאכַל לֶחֶם וַיִּשְׁתַּ מֵיָּמִים
כחש לוֹ: he lied to him

דברי חז"ל

כ: ויהי הם יושבים אל השלחן ויהי דבר י-הוה אל הנביא - גדולה לגימה (אכילה שמאכילין

אורחים)...ומשרה שכונה על נביאי הבעל (סנהדרין קד).

לג: אחר הדבר הזה לא שב ירבעם מדרכו הרעה - מאי אחר? אמר רבי אבא: אחר שתפשו

הקדוש ברוך הוא לירבעם בבגדו, ואמר לו: חזור בך, ואני ואתה ובן ישי נטייל בגן עדן,

אמר לו, מי בראש: - בן ישי בראש - אי הכי לא בעינא. (שם קב.)

ספר מלכים א - פרק יד

סיכום הפרק

1. אשת ירבעם באה כנכריה לאחיה הנביא לדעת מה יקרה לבנה החולה.
2. ה' אומר לאחיה, שהיה עור, שהיא באה ושיאמר לה שכל זרע ירבעם יכרת, ושבנה גם ימות אלא שהוא לבדו יבוא לקבר אבות. וכל זה בגלל רשעת ירבעם.
3. ירבעם מלך 22 שנה, ונדב בנו מלך תחתיו לשנתיים.
4. רחבעם בן שלמה מלך 17 שנה, ובימיו גם בנו במות לע"ז, ועשו כתועבות הגוים.
5. שישק מלך מצרים עלה על ירושלים ולקח כל אוצרות בית ה' ואוצרות בית המלך.
6. היתה מלחמה בין ירבעם ובין רחבעם כל הימים. אבים בין רחבעם מלך אחריו.

דברי הנביא

<p style="text-align: center;">מַעֲבֵר לְנֶהָר יַעַן אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּעַלְמָם כְּעֵשׂוּ אֶת־אֲשֶׁר־יָשָׁבוּ בְּעַלְמָם כְּעֵשׂוּ אֶת־אֲשֶׁר־יָשָׁבוּ בְּעַלְמָם כְּעֵשׂוּ אֶת־אֲשֶׁר־יָשָׁבוּ בְּעַלְמָם כְּעֵשׂוּ אֶת־אֲשֶׁר־יָשָׁבוּ בְּעַלְמָם כְּעֵשׂוּ</p>	<p style="text-align: center;">טו וְהִכָּה יְהוָה אֶת־יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר יִנּוֹד הַקֶּנֶף בְּמִים וְנִתְּשׂ אֶת־יִשְׂרָאֵל וְנִתְּשׂ אֶת־יִשְׂרָאֵל וְנִתְּשׂ אֶת־יִשְׂרָאֵל וְנִתְּשׂ אֶת־יִשְׂרָאֵל וְנִתְּשׂ אֶת־יִשְׂרָאֵל וְנִתְּשׂ אֶת־יִשְׂרָאֵל וְנִתְּשׂ אֶת־יִשְׂרָאֵל וְנִתְּשׂ אֶת־יִשְׂרָאֵל וְנִתְּשׂ אֶת־יִשְׂרָאֵל</p>
---	--

דברי חז"ל

יג- יען נמצא בו דבר טוב: מאי דבר טוב? ...שביטל פרדסאות (guards) שהושיב ירבעם אביו על הדרכים שלא יעלו לרגל (מור"ק כח):

טו: כאשר ינוד הקנה: מאי דכתיב (משלי כ"ז) נאמנים פצעי אוהב ונעתרות נשיקות שונא, טובה קללה שקילל אחיה השילוני את ישראל יותר מברכה שברכן בלעם הרשע; אחיה השילוני קללן בקנה, אמר להם לישראל והכה ה' את ישראל כאשר ינוד הקנה, מה קנה זה עומד במקום מים וגזעו מחליף ושרשיו מרובין, ואפילו כל הרוחות שבעולם באות ונושבות בו אין מזיזות אותו ממקומו, אלא הולך ובא עמהן. דממו הרוחות עמד הקנה במקומו. אבל בלעם הרשע בירכן בארז, שנ' (במדבר כ"ד) כארזים עלי מים, מה ארז זה אינו עומד במקום מים, ואין גזעו מחליף, ואין שרשיו מרובין... כיון שנשבה בו רוח דרומית עוקרתו והופכתו על פניו. ולא עוד אלא שזכה קנה ליטול הימנו קולמוס לכתוב בו ספר

ספר מלכים א - פרק טו

סיכום הפרק

1. אבים בן רחבעם מלך שנתים והיה רשע כאביו. ונמשכה המלחמה עם ירבעם בימיו.
2. אסא בנו מלך תחתיו לו 4 שנה ועשה הישר בעיני ה', שרף הע"ז, העביר הקדשים ורק הבמות נשארו.
3. בעשא מלך ישראל, שנלחם עם אסא כל ימיו, עלה על יהודה ובנה רמה נגד אסא.
4. אסא שלח כל הכסף, הנותר בבית ה' ובבית המלך, למלך ארם לבוא לעזור לו נגד בעשא.
5. מלך ארם נלחם נגד ישראל והכה כמה ערים. בעשא הפסיק לבנות את הרמה.
6. אסא אסף כל אנשי יהודה לבא ולפרק את הרמה. גם בנה כמה ערים ביהודה.
7. לעת זקנתו נחלה אסא ברגליו, ויהושפט בנו מלך תחתיו.
8. נדב בן ירבעם מלך שנתים, עשה רע כאביו ונהרג על ידי בעשא.
9. בעשא הרג את כל בית ירבעם כדבר ה'. הלך בדרך ירבעם ומלך 24 שנה.

דברי הנביא

<p>הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה בַּקֹּלֶת זָקְנָתוֹ חָלָה אֶת־רַגְלָיו:</p> <p>דברי הימים ז ובעת ההיא בא חנני הראה אל־אֶסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיֹּאמֶר אֵלָיו בְּהִשָּׁעֲנֶךָ עַל־מֶלֶךְ אֲרָם וְלֹא נִשְׁעַנְתָּ עַל־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עַל־כֵּן נִמְלֹט חַיִּל מֶלֶךְ־אֲרָם מִיָּדְךָ:</p>	<p>כַּב וְהִמְלִיךְ אֶסָא הַשָּׁמַיִם אֶת־כָּל־יְהוּדָה אֵין נָקִי וַיִּשְׁאַל אֶת־אֲבִנֵי הַרְמָה וְאֶת־עַצְיָהּ אֲשֶׁר בָּנָה בְּעֵשָׂא וַיָּבֹן בָּסֹ הַמֶּלֶךְ אֶסָא אֶת־גִּבְעַת בְּנִימָן וְאֶת־הַמְצַפָּה: כַּג וַיִּתֵּר כָּל־דְּבָרֵי אֶסָא וְכָל־גְּבוּרָתוֹ וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה וְהָעָרִים אֲשֶׁר בָּנָה הִלֵּא־הֵמָּה כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דְּבָרֵי</p>
---	---

דברי חז"ל

כב - חלה את רגליו: דרש רבא: מפני מה נענש אסא? מפני שעשה אנגריא בתלמידי חכמים, שנאמר: אין נקי, מאי אין נקי? אמר ר' יהודה אמר רב אפי' חתן מחדרו וכלה מחופתה. (סוטה י.)

והנה זה החטא היה ששם בשר זרועו במה ששלח אל בן הדד מלך ארם ולא בטח בה'... ואחשוב שלזאת הסבה חלה את רגליו לעת זקנתו כי הוא שלח זה אל בן הדד כאילו לא היו לו רגלים ללכת במלחמה ולזה סבב הש"י שחלש כח רגליו לעת זקנתו: (רלב"ג)

ספר מלכים א - פרק טז

סיכום הפרק

1. בעשא היה רשע ומת, ובנו אלה מלך תחתיו לשנתיים.
2. זמרי, אחד משריו, הרג את אלה ואת כל משפחתו כדבר ה'. זמרי גם הולך בדרך ירבעם.
3. שאר ישראל ממליכים את שר הצבא, עמרי, והוא צר על העיר שבו נמצא זמרי. זמרי רואה שנלכד העיר ושורף את ארמון המלך ומת. זמרי מולך 7 ימים.
4. תבני מולך אחרי זמרי, ושוב נחלק העם ל5 שנים, אבל גם הוא נהרג על ידי עמרי.
5. עמרי מולך 12 שנה ומוסיף חטא על אשר היו לפניו. אחאב בנו מולך תחתיו ל22 שנה.
6. אחאב ואשתו איזבל הוסיפו חטא על כל המלכים אשר לפניהם ובנו מזבח לבעל בשמרון.
7. בימיו בנה חיאל את יריחו. בנו הבכור מת כשיסדה ובנו הצעיר מת כשהציב דלותיה כדברי יהושע.

דברי הנביא

לד בַּיָּמָיו בָּנָה חִיָּאל בֵּית הָאֱלֹהִים אֶת־יְרִיחוֹ
 בְּאֶבְרָם בְּכֹרוֹ יִסְדָּהּ וְעִירָהּ
 Aviram his oldest he set the foundations
 and with (the death of) Segub his youngest he set the gates
 בְּדָבָר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־נוּן:

לֹא וַיְהִי הַנֶּקֶל לְכַתּוֹ and it was a light thing
 for him to go

בְּחֹטְאוֹת יִרְבְּעָם בֶּן־נֶבֶט

וַיִּקַּח אִשָּׁה אֶת־אִיזָבֵל בַּת־אֶתְבָּעֵל מִמֶּלֶךְ

צִידוֹנִים וַיִּלְכְּדוּ וַיַּעֲבֹד אֶת־הַבַּעַל וַיִּשְׁתַּחֲוּ לּוֹ:

לֵב וַיִּקַּם מִזְבֵּחַ לַבַּעַל בֵּית הַבַּעַל

אֲשֶׁר בָּנָה בְּשִׁמְרוֹן:

ספר יהושע פרק ו כו וַיִּשְׁבַּע יְהוֹשֻׁעַ בְּעֵת הַהִיא לֵאמֹר אֲרוּר הָאִישׁ לִפְנֵי יְהוָה אֲשֶׁר יִקּוּם
 וַיִּבְנֶה אֶת־הָעִיר הַזֹּאת אֶת־יְרִיחוֹ בְּבִכְרוֹ וַיִּסְדְּנָהּ וַיַּצְעִירוּ וַיַּצִּיב דְּלֹתֶיהָ:

דברי חז"ל

כד: ויקן את העיר - מפני מה זכה עמרי למלכות מפני שהוסיף כרך אחד בא"י (סנהדרין קב:)

לא: ויהי הנקל לכתו - אמר רבי יוחנן: קלות שעשה אחאב כחמורות שעשה ירבעם. ומפני

מה תלה הכתוב בירבעם? מפני שהוא היה תחילה לקלקלה (שם)

ספר מלכים א - פרק יז

סיכום הפרק

1. אליהו התשבי הנביא אומר לאחאב ששוב לא יהיה גשם עד שה' מצוה לו.
2. ה' אומר לאליהו ללכת להחביא בנחל כרית, ומהנחל ישתה ועורבים יביאו לו אוכל.
3. אחרי שניבש הנחל, ה' אומר לאליהו ללכת לצרפת ואשה אלמנה יכלכלו.
4. אליהו מבטיח לאשה שאם יעזור לו המעט קמח ושמן שנשאר לה לא יכלה, וכן היה.
5. בן האשה נחלה וימות. אליהו מתפלל לה' ומחיהו.

דברי הנביא

אֵלֶיךָ אֱלֹהֵי הַתְּשֻׁבִי מִתְּשֻׁבֵי גִלְעָד
 עֲמַדְתִּי לִפְנֵי אִם־יְהִיֶה הַשָּׁנִים הָאֵלֶּה טַל
 אֶל־אֲחָאֵב חִי־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
 וּמָטַר כִּי אִם־לִפִּי דְבָרִי:

דברי חז"ל

א: ויאמר אליהו - מה ענין זה לבנין יריחו? אלא אמר הקב"ה לאליהו, הדין חיאל גברא רבה הוא, איזיל חמי ליה אפין (לך לנחמם אבלים), אמר לו לית אני מיזל (איני רוצה ללכת) משום שיאמרון מילין דמכעיסין לך ולית אנא יכול לסבול, אמר לו אם יאמרון מילין דמכעסה לי כל מה דאת גזר אנא מקיים, אזל ואשכחון עסקין בהאי קרא (יהושע ו:כו) וישבע יהושע בעת ההיא לאמר ארור האיש לפני י-הוה אשר יקום ובנה את העיר הזאת וכו'... והוה תמן אחאב, אמר להון אחאב וכי מי גדול ממי, משה או יהושע? אמרין ליה משה, אמר לון בתורתו של משה כתיב (דברים יא:טז-יז) השמרו לכם פן-יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחיתם להם וחרה אף י-הוה בכם ועצר את השמים ולא יהיה מטר, ולא הנחתי ע"ז בעולם שלא עבדתי אותה וכל טבן ונחמן דאית בעלמא אתון בדרי, מילוי דמשה לא מקיימא, ומילוי דיהושע מקיים? א"ל אליהו אם כדבריך חי ה' אלקי ישראל אשר עמדתי לפניו אם יהיה השנים האלה טל ומטר כי אם לפי דברי (ירושלמי סנהדרין פ"י ה"ב)

כב: וישמע ה' בקול אליהו ותשב נפש הילד - כל הפותח פתחו לחבירו חייב בכבודו יותר מאביו ומאמו ... וכן אליהו היה לו להחיות אבותיו כמו בן הצרפית אלא שמסר נפשו על

ספר מלכים א - פרק יח

סיכום הפרק

1. אחרי ג שנים בלי גשם ה' אומר לאליהו להגיד לאחאב שה' יביא גשם.
2. עובדי-ה היה ירא ה', והחביא מאיזבל מאה נביאים, נ' נ' במערה.
3. אליהו פגש את עובדי' ואומר לו לקרוא לאחאב.
4. עובדי' מפחד שאליהו יעלם (will disappear) ואחאב יהרגהו. אליהו מבטיח לו שישאר.
5. אליהו אומר לאחאב לקבוץ אל הר הכרמל את כל ישראל ומאות מנביאי הבעל.
6. אליהו אומר לנביאי הבעל שיקחו פר וישימו אותו על העצים ויקראו לאלהיהם להוריד אש, וגם הוא יעשה כך. וכך יבחנו מי הוא הא-להים.
7. נביאי הבעל קוראים לאלהיהם כל היום ואינו עונה.
8. אליהו בונה את מזבח ה' ההרוס מי"ב אבנים, נותן סביביו מים, מתפלל לה', ויורד אש.
9. כל העם מקירים שה' הוא האלקים, תופסים כל נביאי הבעל בציווי אליהו, וכולם נהרגים.
10. אליהו אומר לאחאב שעכשיו יבואו גשמים. אליהו מתפלל ויהי גשם גדול.

דברי הנביא

and he hid them	וַיִּחְבֵּי־אֵם	ד וַיְהִי בְּהַכְרִית אֵיזָבֵל
	חֲמִשִּׁים אִישׁ בַּמְעָרָה	אֶת נְבִיאֵי יְ-הוָה
	וְכָל־כֹּלֵם לְחֵם וּמֵים:	וַיִּקַּח עֲבָדָיו מֵאֵה נְבִיאִים

דברי חז"ל

ד - ויחביאם: דא"ר שמואל בר נחמן דורו של אחאב עובדי עבודת כוכבים היו והיו יוצאין למלחמה ונוצחין, ולמה כן? שלא היה ביניהן דילטורין (מספרי לשה"ר) לפיכך היו יוצאין למלחמה ונוצחין תדע לך כשבקשה איזבל להרוג כל נביאי ה' מה עשה עובדיה הטמין אותן במערות ולא היה אדם שאמר לאחאב כך וכך עשה עובדיה (דברים רבה פרשה ה)

דברי הנביא

כּוּ וַיִּקְחוּ אֶת־הַפָּר אֲשֶׁר־נָתַן לָהֶם וַיַּעֲשׂוּ
וַיִּקְרְאוּ בְּשֵׁם־הַבַּעַל מִהַבְּקָר וְעַד־הַצִּהְרִים
לֵאמֹר הַבַּעַל עָנָנוּ וְאִין קוֹל וְאִין עֲנָה
וַיִּפְסְחוּ וַיִּפְסְחוּ
עַל־הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר עָשָׂה:

and they danced

כּא וַיִּגֹּשׁ אֱלֹהֵהוּ אֶל־כָּל־הָעַם וַיֵּאמֶר
עַד־מַתִּי אַתֶּם פֹּסְחִים
עַל־שְׁתֵּי הַסַּעֲפִים
אִם־יְהוָה הָאֵל־לְהִים לָכֵן אֶחָדוּ
וְאִם־הַבַּעַל לָכֵן אֶחָדוּ
וְלֹא־עָנּוּ הָעַם אֹתוֹ דְבָר:

how long will you dance

between two opinions

דברי חז"ל

כו: על המזבח אשר עשה - שעשה חיאל נבוב (hollow area) ושמו אותו בתוכו, ואמרו לו
כשתשמע את הקול מיד חתה האש אשר בידך והדלק מתחתיו, מיד זימן הקב"ה נחש
ונשכו ומת (ילקוט שמעוני)

מו: וירץ לפני אחאב - א"ר יוחנן לעולם תהא אימת מלכות עליך, דכת' וירץ לפני אחאב

(זבחיםקב.)

ספר מלכים א - פרק יט

סיכום הפרק

1. איזבל שומעת מה שעשה אליהו ומאימת עליו להרגו.
2. אליהו בורח למדבר ומבקש מה' למות. ה' שולח לו אוכל על ידי מלאך.
3. אליהו הולך בכח האכילה 40 יום ו40 לילה עד הר האלקים, חורב.
4. ה' מעביר לפניו רוח גדולה, רעש ואש ולא בהם ה', ואחרי כולם קול דממה דקה.
5. ה' שואל אותו שוב מה לך פה אליהו והוא שוב עונה שעשה משעה קנאות לה'.
6. ה' אומר לאליהו ללכת לדמשק למשוח את חזאל למלך ארם ואת יהוא על ישראל ואת אלישא בן שפט לנביא תחתיו. שלשה אלו ימיתו כל אשר השתחוו לבעל, ורק ישארו 7000.

דברי הנביא

<p>יא וַיֹּאמֶר צֵא וְעַמְדָּתַי בְּהָרַי לִפְנֵי יְ-הוָה וְהִנֵּה יְ-הוָה עֹבֵר וְרוּחַ גְּדוֹלָה וְחֶזֶק מִפְּרִקֵי הַרִים וּמִשְׁבַּר סִלְעִים לִפְנֵי יְ-הוָה לֹא בְרוּחַ יְ-הוָה וְאַחַר הָרוּחַ רָעַשׁ לֹא בְרַעַשׁ יְ-הוָה: יב וְאַחַר הָרַעַשׁ אֵשׁ לֹא בָאֵשׁ יְ-הוָה וְאַחַר הָאֵשׁ קוֹל דְּמָמָה דְּקוֹה:</p>	<p>ט וַיִּבֹא-שָׁם אֶל-הַמַּעְרָה וַיִּלֶּן שָׁם וְהִנֵּה דְבַר-יְ-הוָה אֵלָיו וַיֹּאמֶר לוֹ מַה-לָּךְ פֶּה אֵלֶיךָ: י וַיֹּאמֶר קָנָא קִלְמָתִי גְּדוֹלָה אֵלָיו אֵל-הַיְ-הוָה אֵל-לִהֵי צְבָאוֹת כִּי-עָזְבוּ בְרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת-מִזְבְּחֶיךָ הָרְסוּ וְאֶת-נְבִיאֶיךָ הָרְגוּ בַּחֶרֶב וְאֲנִי לְבַדִּי וַיִּבְקְשׂוּ אֶת-נַפְשִׁי לְקַחְתָּהּ:</p>
<p>smashing mountains</p>	<p>He said I have acted with great zeal</p>
<p>a still thin sound</p>	<p>I alone remained</p>
	<p>your altar they destroyed</p>

דברי חז"ל

ג: וילך אל נפשו - כל הצדיקים נותנין מקום לשעה, יעקב ברח, משה ברח, דוד ברח, שכל הדוחק את השעה שעה דוחקתו (פסיקתא זוטא בראשית כז), וכל הנדחה מפני השעה שעה

נדחת מפניו (ברכות דף סד).

י: קנא קנאתי - אמר לו הקב"ה לעולם אתה מקנא קנאת בשטים על גלוי עריות (פנחס הוא אליהו) וקנאת כאן חייד שאין ישראל עושין ברית מילה עד שאתה רואה אותה בעיניך, מכאן התקינו חכמים להיות עושין מושב כבוד לאליהו שנקרא מלאך הברית (ילקוט שמעוני פרשת בלק רמז תשסו)

יא: לא ברוח ה' וכו' - הרוח מרמז על רוח הגאווה, הרעש הוא ההיפוך מהמתינות, האש הוא רתיחת הכעס, ובקול דממה דקה שם שורה השכינה (של"ה שער האותיות)

טז: תמשח לנביא תחתיך - אי אפשי בנביאותך מאחר שאתה מלמד קטגוריא על בני (רש"י)

ספר מלכים א - פרק כ דף 1

סיכום הפרק (פסוקים א-ל)

1. בן הדד מלך ארם 321 מלכים עולים למלחמה נגד ישראל.
2. אחאב מסכים לתת להם כל מה שהם רוצים, אבל כשדורשים כל מחמד עיניך הוא קורא לזקנים ואומרים לו לא להכנע (to surrender) לבן הדד.
3. בן הדד וצבאיו הולכים לתקוף (to attack) את העיר, והנביא בא אל אחאב ואומר לו שה' יתן את כל אויביו בידי נערי שרי המדינות כדי שידע את כח ה'.
4. אחרי הנצחון הנביא אומר לו שבעוד שנה ארם יעלה שוב למלחמה נגדו. וכן היה, שיועצי בן הדד אמרו לו שה' רק חזק בהרים ונתקוף אותם במישור.
5. הנביא אומר לאחאב שבגלל שראם לא האמין בכח ה', ה' יתן אותם שוב בידו, וכן נפלו יותר ממאה אלף בקרב ועוד 27,000 נהרגו כשנפל עליהם חומת העיר.

דברי הנביא

<p>כִּי רָעָה זֶה מִבְּקֶשׁ כִּי־שָׁלַח אֱלֹהֵי לְנַשִּׁי וּלְבָנַי וּלְכַסְפִּי וּלְזִהְבִּי וְלֹא מָנַעְתִּי מִמֶּנּוּ: I didn't hold back from him</p> <p>ח וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו כָּל־הַזְּקֵנִים וְכָל־הָעָם אֶל־תִּשְׁמַע וְלֹא תֵאבְּהָ: and do not agree</p>	<p>ו כִּי אִם־כָּפַעַת מֶחֶר אֲשַׁלַּח אֶת־עַבְדִּי אֵלֶיךָ וְחָפְשׁוּ אֶת־בֵּיתְךָ וְאֶת בְּתֻלֵי עַבְדֶּיךָ וְהָיָה כָּל־מִחְמַד עֵינֶיךָ and it will be that all that is precious in your eyes יְשִׁימוּ בִידָם וְלָקְחוּ: ז וַיִּקְרָא מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל לְכָל־זְקֵנֵי הָאָרֶץ וַיֹּאמֶר דַּעֲוֵ־נָא וְרֵאוּ</p>
---	--

דברי חז"ל

- ו - כל מחמד עיניך: אמר רבי יוחנן: מפני מה זכה אחאב למלכות עשרים ושנים שנה?
מפני שכיבד את התורה שניתנה בעשרים ושנים אותיות. שנאמר והיה כל מחמד עיניך
 ישימו בידם ולקחו... ויאמר למלאכי בן הדד... והדבר הזה לא אוכל לעשות. מאי מחמד
 עיניך, לאו ספר תורה? (סנהדרין דף קב:)

סיכום הפרק (פסוקים ל-מג)

6. אחאב נותן לבן הדד לחיות, ובן הדד מחזיר לו כל הערים שלקחו מאביו.
7. איש נביא מצוה לרעהו, בדבר ה', שיכנו. האיש מסרב, והנביא אומר לו שבגלל שלא שמע לציווי ה' אריה ירהגנו.
8. איש אחר כן מכה את הנביא ואז הוא עומד בדרך מחופס (disguised) עד שעובר אחאב. הוא אומר לאחאב שלא שמר טוב על אסיר מלחמה, ואחאב מסכים שבצדק נענש.
9. הנביא מגלה את עצמו לאחאב ואומר לו שגם הוא יענש שהחיה את בן הדד. אחאב כעס.

דברי הנביא

וַיֹּאמֶר הָעוֹדְנֵנוּ חַי	לֹא וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו עֲבָדֶיךָ
אֲחִי הוּא:	הִנֵּה־נָא שָׁמְעָנוּ
לֵה וְאִישׁ אֶחָד מִבְּנֵי הַנְּבִיאִים	כִּי מַלְכֵי בַיִת יִשְׂרָאֵל כִּי־מַלְכֵי חֶסֶד הֵם
אָמַר אֶל־רַעְהוּ	נְשִׂימָה נָא שָׁקִים בְּמַתְּיָנוּ
בְּדַבֵּר יְהוָה הַכִּינֵי נָא	let us put on sackcloth
וַיִּמָּאן הָאִישׁ לְהַכְתּוֹ: and he refused to strike him	וַחֲבָלִים בְּרֹאשֵׁנוּ
לֹא וַיֹּאמֶר לוֹ	and ropes on our heads
יַעַן אֲשֶׁר לֹא־שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה	וַנִּצַּא אֶל־מַלְךְּ יִשְׂרָאֵל
הַנֶּדֶךְ הוֹלְךְ מֵאֵתִי	אוֹלֵי יַחֲיֶה אֶת־נַפְשֶׁךָ:
וְהַכְּדָה הָאֲרִיָּה	לֵב וַיַּחְגְּרוּ שָׁקִים בְּמַתְּנֵיהֶם וַחֲבָלִים
וַיִּלְכְּדֵם מֵאֲצִלוֹ וַיִּמְצָאֵהוּ הָאֲרִיָּה וַיִּכְהוּ:	בְּרֹאשֵׁיהֶם וַיָּבֹאוּ אֶל־מַלְךְּ יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ
	עֲבָדֶיךָ בֶן־הַדָּד אָמַר
	תַּחֲיֵ־נָא נַפְשִׁי
	please save me

דברי חז"ל

לב - וימאן האיש להכותו: א"ר אלעזר כל שנעשה רחמן על האכזרי לסוף נעשה אכזר על

הרחמנים (מדרש תנחומא פרשת מצורע סימן א)

ספר מלכים א - פרק כא

סיכום הפרק

1. אחאב מנסה לקנות מנבל היזרעאלי שדהו שעל יד היכלו ונבל מסרב למכורו.
2. אחאב כועס, שוכב על מטתו ואינו אוכל. איזבל אומרת לו שהיא תשיג לו את השדה.
3. איזבל מזמינה שני עדי שקר שמעידים נגד נבל שבירך את השם ואת המלך, ונבל נסקל.
4. אחאב יורד לתוך שדה נבל, וזה שולח את אליהו לאמר לאחאב שה' יעשה לו למשפחתו כמו שעשה לירבעם.
5. אחאב, שהיה רשע בגלל הסתת (incitement) איזבל, קרע בגדיו, לבש שק וצם.
6. ה' אמר לאליהו שבגלל שאחאב נכנע (humbled himself) לפני ה', רק יבוא הרעה בימי בנו.

דברי הנביא

יִט וְדַבַּרְתָּ אֵלָיו לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְ-הוָה

הַרְצַחְתָּ וְגַם-יִרְשָׁתָּ
will you murder & also inherit?

וְדַבַּרְתָּ אֵלָיו לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְ-הוָה
בְּמִקוֹם אֲשֶׁר לָקְקוּ הַכְּלָבִים אֶת-דָּם נְבוֹת
יִלְקוּ הַכְּלָבִים אֶת-דַּמְךָ גַּם-אֶתָּה:

יָג וַיָּבֹאוּ שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים

unscrupulous

וַיִּשְׁבּוּ נֶגְדוֹ וַיַּעֲדוּהוּ
sat opposite him & testified

אֲנָשֵׁי הַבְּלִיעַל אֶת-נְבוֹת נֶגְדָה הָעַם לֵאמֹר
בְּרַךְ נְבוֹת אֶ-לֵהִים וּמְלָךְ
וַיִּצְאָהוּ מִחוּץ לְעִיר
וַיִּסְקְלֵהוּ בְּאֲבָנִים וַיָּמָת:

דברי חז"ל

יג: **ויבאו שני האשנים בני בליעל** - כיצד בודקין את העדים היו מכניסין אותן לחדר ומאיימין עליהם, היכי אמרינן להו? אמר ר' אשי... אמרינן להו סהדי שקרי אארוגרייהו זילי (השוכרים אותם מזזים אותם וקלים הם צעיניו - רש"י) דכת' והושיבו שני אנשים בליעל (סנהדרין כט).

כה: רק לא היה כאחאב אשר התמכר לעשות הרע - כל מי שיש בו עוון שפיכת דמים הרי

הוא רשע גמור ואין כל המצות שעשה כל ימיו שקולין כנגד עוון זה ולא יצילוהו מן הדין...
צא ולמד מאחאב, עובד ע"ז שהרי נאמר בו רק לא היה כאחאב וכו', וכשנסדרו עוונותיו
וזכיותיו לפני אלקי הרוחות לא נמצא עון שחייבו כלייה ולא היה שם דבר אחר ששקול
כנגדו אלא דמי נבות...והרי הוא הרשע לא הרג בידו אלא רק סיבב, קל וחומר להורג בידו
(רמב"ם הל' רוצח פ"ד ה"ט - השווה ללעיל פרק יח פסוק ד)

**כח: יען כי נכנע מפני לא אביא הרעה בימיו - 'שאת פני רשע לא טוב' (משלי יח), לא טוב לו
להם לרשעים שנושאים להם פנים בעולם הזה, לא טוב הוא לאחאב שנשא הקב"ה לו
פנים בעוה"ז שנא' יען וכו' - 'להטות צדיק במשפט' (שם) טוב להם לצדיקים שאין נושאים
להם פנים בעוה"ז, טוב לו למשה שלא נשאו לו פנים בעוה"ז שנא' יען לה האמנתם בי וכו'
(יומא פז).**

ספר מלכים א - פרק כב

סיכום הפרק

1. יהושפט מלך יהודה שולח אל אחאב ללכת למלחמה יחד נגד ארם לקחת בחזרה את רמות גלעד.
2. אחאב שואל מהנביאים שלו ואומרים לו שיצליח, אבל יהושפט רוצה לשאול נביא ה'.
3. אחאב מכיר נביא ה' ששמו מיכיהו בן ימלה, ומביאים אותו לפני המלכים.
4. משביעים אותו שיגיד מה דיבר ה', והוא אומר להם שהמנהיגים יהרגו.
5. מיכיהו ממשיך ואומר להם שה' ביקש שיצא רוח לפתות (to seduce) את אחאב שילך למלחמה ויפול שם. הרוח יוצא ושם דברי שקר בפני הנביאים.
6. אחאב מצוה שישומו את מיכיהו בכלא ולתת לו מעט אוכל ומים עד שישוב בשלום.
7. אחאב התחפש (disguised himself) ויצא עם יהושפט למלחמה נגד ארם.
8. מלך ארם אומר לחייליו להלחם רק עם אחאב עצמו. חייל אחד ירה חץ לתומו והרג את אחאב. אחזיהו בנו מלך תחתיו לשנתיים והיה רשע כאביו וכאמו.
9. יהושפט מלך 25 שנה, ועשה הישר בעיני ה', רק הבמות לא סרו. יהורם בנו מלך תחתיו.

דברי הנביא

<p>כג וְעֵתָה הִנֵּה נִתְּן יְ-הוָה רוּחַ שִׁקְרָה בְּפִי כָל־נְבִיאָיִךְ אֵלֶיךָ וְיְ-הוָה דִּבֶּר עָלֶיךָ רָעָה: כד וַיִּגַּשׁ צְדָקְיָהוּ בֶן־כְּנַעֲנָה וַיִּכֶּה אֶת־מִיכָיָהוּ עַל־הַלְּחִי וַיֹּאמֶר אֵי־זֶה and he said how is it that עֲבַר רוּחַ־יְ-הוָה מֵאֵתִי לְדַבֵּר אוֹתָךְ:</p>	<p>כא וַיֵּצֵא הָרוּחַ וַיַּעֲמֵד לְפָנַי יְ-הוָה וַיֹּאמֶר אֲנִי אֶפְתָּנּוּ and said I will seduce him וַיֹּאמֶר יְ-הוָה אֵלָיו בְּמָה: כב וַיֹּאמֶר אֶצֵּא וְהִלִּיתִי רוּחַ שִׁקְרָה בְּפִי כָל־נְבִיאָיו וַיֹּאמֶר תִּפְתָּה וְגַם־תִּוְכָל צָא וַעֲשֵׂה־כֵן:</p>
--	--

דברי חז"ל

יא - ויעש לו צדקיהו בן כנענה קרני ברזל - מאי הוה ליה למעבד? רוח נבות אטעיתיה, דכתיב ויאמר ה' מי יפתה את אחאב ויעל ויפל ברמת גלעד,,, ויצא הרוח ויעמד לפני ה' ויאמר אני אפתנו ויאמר,,, תפתה וגם תוכל צא ועשה כן. אמר רב יהודה: מאי צא - צא ממחיצתי. מאי רוח? - אמר רבי יוחנן: רוחו של נבות היזרעאלי. הוה ליה למידק, כדרבי יצחק, דאמר יצחק סיגנון אחד עולה לכמה נביאים, ואין שני נביאים מתנבאין בסיגנון

אחד (סנהדרין פט.).

לו: ויעבור הרנה במחנה - אמר רבי אחא בר חנינא: באבד רשעים רנה (משלי י"א) באבוד אחאב בן עמרי רנה. ומי חדי קודשא בריך הוא במפלתן של רשעים? הכתיב (דברי הימים ב' כ') בצאת לפני החלוץ ואמרים הודו לה' כי לעולם חסדו, ואמר רבי יונתן: מפני מה לא נאמר בהודאה זו כי טוב - לפי שאין הקדוש ברוך הוא שמח במפלתן של רשעים, דאמר רבי שמואל בר נחמן אמר רבי יונתן: מאי דכתיב (שמות י"ד) ולא קרב זה אל זה כל הלילה, באותה שעה בקשו מלאכי השרת לומר שירה לפני הקדוש ברוך הוא, אמר להן הקדוש ברוך הוא: מעשה ידי טובעין ביס ואתם אומרים שירה לפני? - אמר רבי יוסי בר חנינא: הוא אינו שש אבל אחרים משיש (שם לט:)

רשימת

מושגים

אנשים ומקומות

רשימת מושגים ספר מלכים א

פרק א

1. ולא יחס לו: כל המבזה את הבגדים סוף שאינו נהנה מהם שנא' (ש"א כד) "ויקם דוד ויכרות את המעיל" לפיכך "ולא יחס לו" (ברכות סב).

2. ולא עצבו אביו: למדך שהמונע תוכחה מבנו מביאו לידי מיתה (רש"י)

3. ואותו ילדה אחרי אבשלום: תולין את הקללה במקולקל, דכת' ואותו ילדה אחרי אבשלום, והלא אדניה בן חגית ואבשלום בן מעכה!! אלא מתוך שעשה מעשה אבשלום דמרד במלכות תלאו הכתוב באבשלום (ב"ב קט):

4. אל גיחון: אין מושחין מלכים אלא על המעין כדי שתמשך מלכותן (הוריות יב).

5. ומשח אותו שם: מושחין כהנים גדולים ומלכים, ואפילו כהן גדול בן כהן גדול טעון משיחה, ואין מושחין מלך בן מלך, ואם תאמר מפני מה משחו את שלמה? מפני מחלוקתו של אדניה (שם יא):

פרק ב

6. מאי דכתיב (תהלים לט) הודיעני ה' קצי ומדת ימי מה היא אדעה מה חדל אני, אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא: רבונו של עולם, הודיעני ה' קצי! (העתידות לבא עלי - רש"י) אמר לו: גזרה היא מלפני שאין מודיעין קצו של בשר ודם...ואדעה מה חדל אני (באיזה יום אני חדל ובטל מן העולם - שם) אמר לו: בשבת תמות. - אמות באחד בשבת! (שיוכלו להתעסק בי ובהספדי - שם) אמר לו: כבר הגיע מלכות שלמה בנך, ואין מלכות נוגעת בחברתה אפילו כמלא נימא. - אמות בערב שבת! - אמר לו: (תהלים פד) כי טוב יום בחצריך מאלף. טוב לי יום אחד שאתה יושב ועוסק בתורה מאלף עולות שעתיד שלמה בנך להקריב לפני על גבי המזבח. כל יומא דשבתא הוה יתיב וגריס כולי יומא, ההוא יומא דבעי למינח נפשיה קם מלאך המות קמיה ולא יכיל ליה, דלא הוה פסק פומיה מגירסא. אמר: מאי אעביד ליה? הוה ליה בוסתנא אחורי ביתיה, אתא מלאך המות סליק ובחיש באילני, נפק למיחזי. הוה סליק בדרגא, איפחית דרגא מתותיה, אישתיק ונח נפשיה. (שבת דף ל.)

7. והנה אצל המזבח: אמר רב יהודה אמר רב: שתי טעיות טעה יואב באותה שעה, טעה - שאינו קולט אלא גגו, והוא תפס בקרנותיו; טעה - שאינו קולט אלא מזבח בית עולמים, והוא תפס מזבח של שילה. אביי אומר: בהא נמי מיטעא טעה, טעה - שאינו קולט אלא כהן ועבודה בידו, והוא זר היה. (מכות יב).

8. ויהרגם בחרב: רודף שהיה רודף אחר חבירו להורגו, ויכול להצילו באחד מאבריו ולא הציל - נהרג עליו. (סנהדרין דף עד.)

אתייה ליואב א"ל מאי טעמא קטלתיה לאבנר? אמר לו גואל הדם דעשאל אחי הואי. עשאל רודף היה! היה לו להציל באחד מאבריו! לא הוה יכיל ליה! א"ל השתא בדופן חמישית כיון ליה (דכתיב ויכהו אבנר באחרי החנית אל החומש וא"ר יוחנן בדופן חמישית מקום שמרה וכבד תלויים בו) באחד מאבריו לא יכיל ליה? (ילקוט שמעוני מלכים א רמז קעב)

פרק ג

9. לעולם ידור אדם במקום רבו, שכל זמן ששמעי בן גרא קיים לא נשא שלמה את בת פרעה (ברכות דף ח.)

10. רק העם מזבחים בבמות: וא"כ למה אמר רק והלא מותרות היו הבמות עד שבנה הבית, לפי שאמר בחקות דוד אביו ודוד לא זבח אלא במזבח אשר לפני הארון בירושלים או בבמה אשר בגבעון ולא ראינו לו שזבח וקטר בבמות אחרות כי הרבות הבמות מביא האדם לעבודת גלילים כי הוא משפט הגוים שבונים במה בכל הר וגבעה ותחת כל עץ רענן (רד"ק)

11. אלף עלות יעלה שלמה: לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות ואע"פ שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה בא לשמה, שבשכר ארבעים ושנים קרבנות שהקריב בלק מלך מואב, זכה ויצתה ממנו רות, שיצא ממנו שלמה שכתוב ביה אלף עלות יעלה שלמה, ואמר רבי יוסי בן חוני: רות בתו של עגלון בנו של בלק היתה (סוטה דף מז.)

פרק ד

12. רבי אומר, נמשלו ישראל כחול, מה החול הזה אתה חופר בו גומא מבערב, בשחרית אתה מוצא שנתמלאת, כך כל אותם האוכלסין שנפלו בימי דוד נתמלאו בימי שלמה, הדא הא דכתיב (מ"א ד:כ) יהודה וישראל רבים כחול אשר על שפת הים (ילקוט שמעוני)

פרק ה

13. ואמר רבי יצחק: מפני מה לא נתגלו טעמי תורה? שהרי שתי מקראות נתגלו טעמן נכשל בהן גדול העולם. כת' (דברים י"ז) לא ירבה לו נשים, אמר שלמה: אני ארבה ולא אסור, וכת' (מלכים א' י"א) ויהי לעת זקנת שלמה נשיו הטו את לבבו. וכת' (דברים י"ז) לא ירבה לו סוסים, ואמר שלמה אני ארבה ולא אשיב וכת' (מלכים א' י"א:י) ותצא מרכבה ממצרים בשש וגו' (סנהדרין כא.)

14. וידבר על העצים: וכי אפשר לאדם לדבר על העצים אלא אמר שלמה מפני מה מצורע נטהר בגבוה שבגבוהים ובנמוך שבנמוכים בעץ ארז ובאזוב? על ידי שהגביה עצמו כארז לקה בצרעת כיון שהשפיל עצמו כאזוב נתרפא ע"י אזוב (במדבר רבה פרשה יט)

פרק ז

15. לא תבנה אתהן גזית (שמות כ:כא) - בו (במזבח) אי אתה בונה גזית אבל אתה בונה גזית בהיכל ובקדשי הקדשים ... כי חרבך הנפת עליה ותחללה (שם) מכאן היה ר' שמעון בן אלעזר אומר המזבח נברא להאריך שנותיו של אדם והברזל מקצר ימיו של אדם אינו דין שיניף המקצר על המאריך, רבן יוחנן בן זכאי אומר הרי הוא אומר אבנים שלמות תבנה (דברים כז:ו) אבנים המטילים שלום בין ישראל לאביהם שבשמים והרי דברים ק"ו ומה אם אבני מזבח שאינן לא רואות ולא שומעות ולא מדברות על שהן מטילות שלום בין ישראל לאביהן שבשמים אמר הקב"ה לא תניף עליהם ברזל, המטיל שלום בין איש לאשתו בין איש לאיש בין עיר לעיר בין אומה לאומה בין משפחה למשפחה בין ממשלה לממשלה על אחת כמה וכמה שלא תבואהו פורענות

(ילקוט שמעוני תורה פרשת יתרו רמז שו)

16. ואמר רבי לוי דבר זה מסורת בידינו מאבותינו: מקום ארון אינו מן המדה. תניא נמי הכי ארון שעשה משה יש לו עשר אמות לכל רוח, וכתוב (פס' ו) ולפני הדביר עשרים אמה ארך, וכתוב כנף הכרוב האחד עשר אמות וכנף הכרוב האחד עשר אמות, ארון גופיה היכא הוה קאי? אלא לאו שמע מינה: בנס היה עומד. (מגילה פ')

פרק ז

17. ותשלם המלאכה אין כתיב כאן אלא כל המלאכה, מלאכת ששת ימי בראשית שלמה - מכל מלאכתו אשר ברא אלהים לעשות (בראשית ב:ג) ועשה אין כתיב כאן אלא לעשות, עדיין יש מלאכה אחרת, וכיון שבא שלמה ובנה את בית המקדש אמר הקב"ה עכשו שלמה מלאכת שמים וארץ, לכך נקרא שלמה, שהשלים הקב"ה מלאכת ששת ימי בראשית לתוך מעשה ידיו. (ילקוט שמעוני רמז קפו - עם עיין גמ' מסכת ברכות נה. יודע היה בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהן שמים וארץ)

פרק ח

18. שלמה לא פתח בצרכן של ישראל תחלה עד שפתח בשבחו של מקום תחלה, שנא' אין כמוך וכו', ואח"כ פתח בצרכם של ישראל שנא' רעב כי יהיה וכו', וחזר וחתם בשבחו של מקום שנא' (דה"ב ו) קומה ה' למנוחתך, ואף שמנה עשרה שתקנו חכמים הראשונים שיהיו ישראל מתפללים, לא פתחו בצרכם של ישראל תחלה עד שפתחו בשבחו של מקום, שנאמר: הקל הגדול הגבור והנורא...מתיר אסורים...אתה קדוש ואח"כ רפינו, ואח"כ מודים (ספרי ברכה לג:ב)

19. אבא בנימין אומר: אין תפלה של אדם נשמעת אלא בבית הכנסת, שנאמר: לשמוע אל הרנה ואל התפלה, במקום רנה (צצית הכנסת, ששם אומרים לצזור שירות ותשחחות צנעימת קול ערב - רש"י שם) שם תהא תפלה. (ברכות דף ו.)

20. והודו את שמך: חייב אדם לברך על הרעה כשם שהוא מברך על הטובה שנא' (דברים ו) ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך... ובכל נפשך אפילו הוא נוטל את נפשך... דבר אחר בכל מאדך בכל מדה ומדה שהוא מודד לך הוי מודה לו במאד מאד (ברכות פרק ט משנה ה)

21. תנו רבנן: סומא ומי שאינו יכול לכוין את הרוחות - יכוין לבו כנגד אביו שבשמים, שנא' והתפללו אל ה'; היה עומד בחוץ לארץ יכוין את לבו כנגד ארץ ישראל שנא' והתפללו אליך דרך ארצם; היה עומד בארץ ישראל יכוין את לבו כנגד ירושלים, שנא' והתפללו אל ה' דרך העיר אשר בחרת; היה עומד בירושלים - יכוין את לבו כנגד בית המקדש, שנא' (דברי הימים ב' ו') והתפללו אל הבית הזה (ברכות דף ל).

פרק ט

22. ר' חייא ור' שמעון בר רבי הוו יתבי, פתח חד מינייהו ואמר: המתפלל צריך שיתן עיניו למטה, שנאמר והיו עיני ולבי שם כל הימים, וחד אמר: עיניו למעלה, שנאמר (איכה ג:מא) נשא לבבנו אל כפים אל א-ל בשמים. אדהכי אתא ר' ישמעאל בר' יוסי לגבייהו, אמר להו: במאי עסקיתו? אמרו ליה: בתפלה; אמר להו, כך אמר אבא: המתפלל צריך שיתן עיניו למטה ולבו למעלה, כדי שיתקיימו שני מקראות הללו (יבמות דף קה:)

פרק י

23. עלה לישב על מעלה הראשונה הכרוז יוצא ואומר לו לא ירבה לו נשים עלה לישב על מעלה שניה הכרוז יוצא ואומר לו לא ירבה לו סוסים עלה לישב על מעלה שלישית הכרוז יוצא ואומר וכסף וזהב לא ירבה לו מאד עלה לישב על מעלה רביעית הכרוז יוצא ואומר לא תטה משפט עלה לישב על מעלה חמשיית הכרוז יוצא ואומר לא תכיר פנים עלה לישב על מעלה ששית הכרוז יוצא ואומר לא תקח שוחד (במדבר רבה פרשה יב)

פרק יא

24. כל האומר שלמה חטא - אינו אלא טועה, שנאמר ולא היה לבבו שלם עם ה' א-להיו כלבב דוד אביו, כלבב דוד אביו הוא דלא הוה - מיחטא נמי לא חטא. אלא מה אני מקיים ויהי לעת זקנת שלמה נשיו הטו את לבבו ... הכי קאמר: הטו את לבבו ללכת אחרי אלהים אחרים - ולא הלך. והכתיב אז יבנה שלמה במה לכמוש שקץ מואב! - שבקש לבנות ולא בנה... והכתיב ויעש שלמה הרע בעיני ה' - אלא מפני שהיה לו למחות בנשיו, ולא מיחה, מעלה עליו הכתוב כאילו חטא. (שבת דף נז:)

פרק יב

25. תניא, רבי שמעון בן אלעזר אומר: אם יאמרו לך זקנים: סתור, וילדים: בנה, סתור ואל תבנה, מפני שסתירת זקנים בנין, ובנין נערים סתירה, וסימן לדבר רחבעם בן שלמה. (מגילה לא:)

פרק יג

26. ויהי הם ישיבים אל השלחן ויהי דבר י-הוה אל הנביא - גדולה לגימה (אכילה שמאכילין אורחים)...ומשרה שכניה על נביאי הבעל (סנהדרין קד).

27. אחר הדבר הזה לא שב ירבעם מדרכו הרעה - מאי אחר? אמר רבי אבא: אחר שתפשו הקדוש ברוך הוא לירבעם בבגדו, ואמר לו: חזור בך, ואני ואתה ובן ישי נטייל בגן עדן, אמר לו, מי בראש: - בן ישי בראש - אי הכי לא בעינא. (שם קב).

פרק יד

28. יען נמצא בו דבר טוב: מאי דבר טוב? ...שביטל פרדסאות (guards) שהושיב ירבעם אביו על הדרכים שלא יעלו לרגל (מו"ק כח):

29. כאשר ינוד הקנה: מאי דכתיב (משלי כ"ז) נאמנים פצעי אוהב ונעתרות נשיקות שונא, טובה קללה שקילל אחיה השילוני את ישראל יותר מברכה שברכן בלעם הרשע; אחיה השילוני קללן בקנה, אמר להם לישראל והכה ה' את ישראל כאשר ינוד הקנה, מה קנה זה עומד במקום מים וגזעו מחליף ושרשיו מרובין, ואפילו כל הרוחות שבעולם באות ונושבות בו אין מזיזות אותו ממקומו, אלא הולך ובא עמהן. דממו הרוחות עמד הקנה במקומו. אבל בלעם הרשע בירכן בארז, שנ' (במדבר כ"ד) כארזים עלי מים, מה ארז זה אינו עומד במקום מים, ואין גזעו מחליף, ואין שרשיו מרובין... כיון שנשבה בו רוח דרומית עוקרתו והופכתו על פניו. ולא עוד אלא שזכה קנה ליטול הימנו קולמוס לכתוב בו ספר תורה נביאים וכתובים. (תענית כ).

פרק טז

30. חלה את רגליו: דרש רבא: מפני מה נענש אסא? מפני שעשה אנגריא בתלמידי חכמים, שנאמר: אין נקי, מאי אין נקי? אמר ר' יהודה אמר רב אפי' חתן מחדרו וכלה מחופתה. (סוטה ג).

31. והנה זה החטא היה ששם בשר זרועו במה ששלח אל בן הדד מלך ארם ולא בטח בה'... ואחשוב שלזאת הסבה חלה את רגליו לעת זקנתו כי הוא שלח זה אל בן הדד כאילו לא היו לו רגלים ללכת במלחמה ולזה סבב הש"י שחלש כח רגליו לעת זקנתו: (רלב"ג)

פרק טז

32. ויקן את העיר - מפני מה זכה עמרי למלכות מפני שהוסיף כרך אחד בא"י (סנהדרין קב):

33. ויהי הנקל לכתו - אמר רבי יוחנן: קלות שעשה אחאב כחמורות שעשה ירבעם. ומפני מה תלה הכתוב בירבעם? מפני שהוא היה תחילה לקלקלה (שם)

פרק יז

34. ויאמר אליהו - מה ענין זה לבנין יריחו? אלא אמר הקב"ה לאליהו, הדין חיאל גברא רבה הוא, איזיל חמי ליה אפין (לך לנחמם אבליים), אמר לו לית אני מיזל (איני רוצה ללכת) משום שיאמרון מילין דמכעיסין לך ולית אנא יכול לסבול, אמר לו אם יאמרון מילין דמכעסה לי כל מה דאת גזר אנא מקיים, אזל ואשכחון עסקין בהאי קרא (יהושע ו:כו) וישבע יהושע בעת ההיא לאמר ארור האיש לפני י-הוה אשר יקום ובנה את העיר הזאת וכו'... והוה תמן אחאב, אמר להון אחאב וכי מי גדול ממי, משה או יהושע? אמרין ליה משה, אמר לון בתורתו של משה כתיב (דברים יא:טז-יז) השמרו לכם פן-יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחיתם להם וחרה אף י-הוה בכם ועצר את השמים ולא יהיה מטר, ולא הנחתי ע"ז בעולם שלא עבדתי אותה וכל טבן ונחמן דאית בעלמא אתון בדרי, מילוי דמשה לא מקיימא, ומילוי דיהושע מקיים? א"ל אליהו אם כדבריק חי ה' אלקי ישראל אשר עמדתי לפניו אם יהיה השנים האלה טל ומטר כי אם לפי דברי (ירושלמי סנהדרין פ"ה ה"ב)

35. וישמע ה' בקול אליהו ותשב נפש הילד - כל הפותח פתחו לחבירו חייב בכבודו יותר מאביו ומאמו ... וכן אליהו היה לו להחיות אבותיו כמו בן הצרפית אלא שמסר נפשו על אכסניא שלו (שמות רבה פרשה ד)

פרק יח

36. דא"ר שמואל בר נחמן דורו של אחאב עובדי עבודת כוכבים היו והיו יוצאין למלחמה ונוצחין, ולמה כן? שלא היה ביניהן דילטורין (מספרי לשה"ר) לפיכך היו יוצאין למלחמה ונוצחין תדע לך כשבקשה איזבל להרוג כל נביאי ה' מה עשה עובדיה הטמין אותן במערות ולא היה אדם שאמר לאחאב כך וכך עשה עובדיה (דברים רבה פרשה ה)

37. על המזבח אשר עשה - שעשה חיאל נבוב (hollow area) ושמו אותו בתוכו, ואמרו לו כשתשמע את הקול מיד חתה האש אשר בידך והדלק מתחתיו, מיד זימן הקב"ה נחש ונשכו ומת (ילקוט שמעוני)

38. וירץ לפני אחאב - א"ר יוחנן לעולם תהא אימת מלכות עליך, דכת' וירץ לפני אחאב (זבחים קב).

פרק יט

39. וילך אל נפשו - כל הצדיקים נותנין מקום לשעה, יעקב ברח, משה ברח, דוד ברח, שכל הדוחק את השעה שעה דוחקתו (פסיקתא זוטא בראשית כז), וכל הנדחה מפני השעה שעה נדחת מפניו (ברכות דף סד).

40. קנא קנאתי - אמר לו הקב"ה לעולם אתה מקנא קנאת בשטים על גלוי עריות (פנחס

הוא אליהו) וקנאת כאן חייך שאין ישראל עושין ברית מילה עד שאתה רואה אותה בעיניך, מכאן התקינו חכמים להיות עושין מושב כבוד לאליהו שנקרא מלאך הברית (ילקוט שמעוני פרשת בלק רמז תשסו)

41. לא ברוח ה' וכו' - הרוח מרמז על רוח הגאווה, הרעש הוא ההיפוך מהמתנינות, האש הוא רתיחת הכעס, ובקול דממה דקה שם שורה השכינה (של"ה שער האותיות)

42. תמשח לנביא תחתיך - אי אפשי בנביאותך מאחר שאתה מלמד קטגוריא על בני (רש"י)

פרק כ

43. אמר רבי יוחנן: מפני מה זכה אחאב למלכות עשרים ושתים שנה? מפני שכיבד את התורה שניתנה בעשרים ושתים אותיות. שנאמר והיה כל מחמד עיניך ישימו בידם ולקחו... ויאמר למלאכי בן הדד... והדבר הזה לא אוכל לעשות. מאי מחמד עיניך, לאו ספר תורה? (סנהדרין דף קב:)

44. א"ר אלעזר כל שנעשה רחמן על האכזרי לסוף נעשה אכזר על הרחמנים (מדרש תנחומא פרשת מצורע סימן א)

פרק כא

45. ויבאו שני האשנים בני בליעל - כיצד בודקין את העדים היו מכניסין אותן לחדר ומאיימין עליהם, היכי אמרינן להו? אמר ר' אשי... אמרינן להו סהדי שקרי אארוגרייהו זילי (השוכרים אותם נזזים אותם וקלים הם צעיניו - רש"י) דכת' והושיבו שני אנשים בליעל (סנהדרין כט.)

46. רק לא היה כאחאב אשר התמכר לעשות הרע - כל מי שיש בו עוון שפיכת דמים הרי הוא רשע גמור ואין כל המצות שעשה כל ימיו שקולין כנגד עוון זה ולא יצילוהו מן הדין... צא ולמד מאחאב, עובד ע"ז שהרי נאמר בו רק לא היה כאחאב וכו', וכשנסדרו עוונותיו וזכיותיו לפני אלקי הרוחות לא נמצא עון שחייבו כלייה ולא היה שם דבר אחר ששקול כנגדו אלא דמי נבות... והרי הוא הרשע לא הרג בידו אלא רק סיבב, קל וחומר להורג בידו (רמב"ם הל' רוצח פ"ד ה"ט - השווה ללעיל פרק יח פסוק ד)

47. יען כי נכנע מפני לא אביא הרעה בימיו - 'שאת פני רשע לא טוב' (משלי יח), לא טוב לו להם לרשעים שנושאין להם פנים בעולם הזה, לא טוב הוא לאחאב שנשא הקב"ה לו פנים בעוה"ז שנא' יען וכו' - 'להטות צדיק במשפט' (שם) טוב להם לצדיקים שאין נושאין להם פנים בעוה"ז, טוב לו למשה שלא נשאו לו פנים בעוה"ז שנא' יען לה האמנתם בי וכו' (יומא פז.)

פרק כב

48. ויעש לו צדקיהו בן כנענה קרני ברזל - מאי הוה ליה למעבד? רוח נבות אטעיתיה, דכתיב ויאמר ה' מי יפתה את אחאב ויעל ויפל ברמת גלעד,,, ויצא הרוח ויעמד לפני ה' ויאמר אני אפתנו ויאמר,,, תפתה וגם תוכל צא ועשה כן. אמר רב יהודה: מאי צא - צא ממחיצתי. מאי רוח? - אמר רבי יוחנן: רוחו של נבות היזרעאלי. הוה ליה למידק, כדרבי יצחק, דאמר יצחק סיגנון אחד עולה לכמה נביאים, ואין שני נביאים מתנבאין בסיגנון אחד (סנהדרין פט.).

49. ויעבור הרנה במחנה - אמר רבי אחא בר חנינא: באבד רשעים רנה (משלי י"א) באבוד אחאב בן עמרי רנה. ומי חדי קודשא בריך הוא במפלתן של רשעים? הכתיב (דברי הימים ב' כ) בצאת לפני החלוץ ואמרים הודו לה' כי לעולם חסדו, ואמר רבי יונתן: מפני מה לא נאמר בהודאה זו כי טוב - לפי שאין הקדוש ברוך הוא שמח במפלתן של רשעים, דאמר רבי שמואל בר נחמן אמר רבי יונתן: מאי דכתיב (שמות י"ד) ולא קרב זה אל זה כל הלילה, באותה שעה בקשו מלאכי השרת לומר שירה לפני הקדוש ברוך הוא, אמר להן הקדוש ברוך הוא: מעשה ידי טובעין ביס ואתם אומרים שירה לפני? - אמר רבי יוסי בר חנינא: הוא אינו שש אבל אחרים משיש (שם לט:).

קיצור מושגים - מלכים א

1. כל המבזה את הבגדים סוף שאינו נהנה מהם שנא' "ויקם דוד ויכרות את המעיל"
2. המונע תוכחה מבנו מביאו לידי מיתה
3. תולין את הקללה במקולקל, דכת' ואותו ילדה אחרי אבשלום
4. אין מושחין מלכים אלא על המעין כדי שתמשך מלכותן
5. מושחין כהנים גדולים ומלכים, ואפילו כה"ג בן כה"ג טעון משיחה, ואין מושחין מלך בן מלך,
6. ואין מלכות נוגעת בחברתה אפילו כמלא נימא
7. טוב לי יום אחד שאתה יושב ועוסק בתורה מאלף עולות שעתיד שלמה בנך להקריב לפני
8. שתי טעיות טעה יואב באותה שעה... שאינו קולט אלא גג... אלא מזבח בית עולמים
9. רודף שהיה רודף אחר חבירו להורגו, ויכול להצילו באחד מאבריו ולא הציל - נהרג עליו
10. לעולם ידור אדם במקום רבו, שכל זמן ששמעי בן גרא קיים לא נשא שלמה את בת פרעה
11. כי הרבות הבמות מביא האדם לע"ז כי הוא משפט הגוים שבונים במה בכל הר וגבעה
12. לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות ואע"פ שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה בא לשמה
13. נמשלו ישראל כחול, מה החול הזה אתה חופר בו גומא מבערב, בשחרית אתה מוצא שנתמלאת
14. מפני מה לא נתגלו טעמי תורה? שהרי שתי מקראות נתגלו טעמן נכשל בהן גדול העולם
15. על ידי שהגביה עצמו כארז לקה בצרעת כיון שהשפיל עצמו כאזוב נתרפא ע"י אזוב
16. המזבח נברא להאריך שנותיו של אדם והברזל מקצר ימיו... אינו דין שיניף המקצר על המאריך
17. מקום ארון אינו מן המדה... בנס היה עומד
18. כיון שבא שלמה ובנה את בית המקדש אמר הקב"ה עכשיו שלמה מלאכת שמים וארץ
19. לא פתח בצרכן של ישראל עד שפתח בשבחו של מקום תחלה, וחזר וחתם בשבחו של מקום
20. אין תפלה של אדם נשמעת אלא בבית הכנסת, שנא': לשמוע אל הרנה ואל התפלה
21. חייב אדם לברך על הרעה כשם שהוא מברך על הטובה...
22. בכל מאדך בכל מדה ומדה שהוא מודד לך הוי מודה לו במאד מאד
23. 21. סומא ומי שאינו יכול לכוין את הרוחות יכוין לבו כנגד אביו שבשמים
24. יכוין את לבו כנגד ארץ ישראל - יכוין את לבו כנגד ירושלים - יכוין את לבו כנגד בית המקדש
25. המתפלל צריך שיתן עיניו למטה ולבו למעלה
26. עלה לישב על מעלה הראשונה הכרוז יוצא ואומר לו לא ירבה לו נשים... לא ירבה לו סוסים...
27. כל האומר שלמה חטא אינו אלא טועה אלא מפני שהיה לו למחות בנשיו, ולא מיחה
28. מפני שסתירת זקנים בנין, ובנין נערים סתירה, וסימן לדבר רחבעם בן שלמה
29. גדולה לגימה (אכילה שמאכילין אורחים)... ומשרה שכניה על נביאי הבעל

27. אמר לו, מי בראש? בן ישי בראש - אי הכי לא בעינא
28. שביטל פרדסאות שהושיב ירבעם אביו על הדרכים שלא יעלו לרגל
29. טובה קללה שקילל אחיה השילוני את ישראל יותר מברכה שברכן בלעם הרשע
30. מפני מה נענש אסא? מפני שעשה אנגריא בתלמידי חכמים
31. והנה זה החטא היה ששם בשר זרועו
32. מפני מה זכה עמרי למלכות מפני שהוסיף כרך אחד בא"י
33. ומפני מה תלה הכתוב בירבעם? מפני שהוא היה תחילה לקלקלה (שם)
34. כל מה דאת גזר אנא מקיים
35. כל הפותח פתחו לחבירו חייב בכבודו יותר מאביו ומאמו
36. דורו של אחאב עובדי ע"ז היו והיו יוצאין למלחמה ונוצחין, ולמה כן? שלא היה ביניהן דילטורין
38. א"ר יוחנן לעולם תהא אימת מלכות עליך, דכת' וירץ לפני אחאב
39. שכל הדוחק את השעה שעה דוחקתו, וכל הנדחה מפני השעה שעה נדחת מפניו
40. א"ל הקב"ה לעולם אתה מקנא.. חייך שאין ישראל עושין ברית מילה עד שאתה רואה אותה
- 41., ובקול דממה דקה שם שורה השכינה
42. אי אפשי בנביאותך מאחר שאתה מלמד קטגוריא על בני
43. מפני מה זכה אחאב למלכות כב שנה? מפני שכיבד את התורה שניתנה בעשרים ושתים אותיות
44. כל שנעשה רחמן על האכזרי לסוף נעשה אכזר על הרחמנים
45. סהדי שקרי אארוגריהו זילי
46. כל מי שיש בו עוון ש"ד הרי הוא רשע גמור ואין כל המצות שעשה כל ימיו שקולין כנגד עוון זה
47. לא טוב לו להם לרשעים שנושאים להם פנים בעולם הזה, טוב להם לצדיקים שאין נושאים להם פנים בעוה"ז
48. סיגנון אחד עולה לכמה נביאים, ואין שני נביאים מתנבאים בסיגנון אחד
49. לפי שאין הקב"ה שמח במפלתן של רשעים... מעשה ידי טובעין בים ואתם אומרים שירה לפני?

אנשים

פרק א

דוד

אבישג השונמית

אדוניה בן חגית

יואב

אביתר הכהן

צדוק הכהן

בניהו בן יהוידע

נתן הנביא

שמעי ורעי

שלמה

בת שבע

יונתן בן אביתר

פרק ב

דוד

שלמה

יואב

ברזילי הגלעדי

שמעי בן גרא

אדוניה בן חגית

בת שבע

אבישג השונמית

בניהו בן יהוידע

אביתר הכהן

צדוק הכהן

פרק ג

שלמה

בת פרעה

שתי נשים זונות

פרק ד

שלמה

חירם מלך צור

מקומות

פרק א

עין רגל

גיחון

פרק ב

ענתת

ירושלים

נחל קדרון

גת

פרק ג

עיר דוד

גבעון

פרק ד

תפסח

עזה

דן - באר שבע

לבנון

מקומות

פרק ט

ארץ כבול
חצר
מגידו
גזר
עציון גבר
אופיר

פרק י

ירושלים
מצרים

פרק יא

ירושלים

פרק יב

שכם
ירושלים
בית אל
דן

פרק יג

בית אל

אנשים

פרק ט

שלמה
חירם מלך צור

פרק י

מלכת שבא
שלמה

פרק יא

שלמה
נשים נכריות
הדד האדומי
פרעה
רזון בן אלידע מלך ארם
ירבעם בן נבט
אחיה השילוני
רחבעם בן שלמה

פרק יב

רחבעם בן שלמה
ירבעם בן נבט
אדורם
שמעיה

פרק יג

ירבעם בן נבט
איש האלקים
נביא זקן

אנשים

פרק יד

אביה בן ירבעם
אחיה הנביא
אשת ירבעם
נדב בן ירבעם
שישק מלך מצרים
אבים בן רחבעם

פרק טו

אסא בן אבים
בן הדד מלך ארם
יהושפט בן אסא
בעשא בן אחיה
נדב בן ירבעם

פרק טז

יהוא בן חנני
אלה בן בעשא
זמרי
עמרי
אחאב בן עמרי
איזבל
חיאל

פרק יז

אליהו התשבי
אחאב
אשה אלמנה

פרק יח

אליהו התשבי
אחאב
עובדיהו
איזבל
נביאי הבעל

מקומות

פרק יד

שילה
תרצה

פרק טז

תרצה
שמרון

פרק יז

צרפת

פרק יח

הר הכרמל

אנשים

פרק יט

אחאב

איזבל

אליהו

יהוא בן נמשי

אלישע בן שפט

חזאל מלך ארם

פרק כ

בן הדד מלך ארם

אחאב

פרק כא

נבות היזרעאלי

אחאב

איזבל

אליהו

פרק כב

יהושפט בן אסא

מיכיהו בן ימלה

צדקיה בן כנענה

אחאב

אחזיהו בן אחאב

יהורם בן יהושפט

מקומות

פרק כ

שמרון

אפק

פרק כא

שמרון

פרק כב

רמות גלעד